

KOMMUNISTI

v. 1925

15 p. Toukokuuta

№ 5

V.K.P:n XIV:n konferenssin työ

Tov. Stalinin alustuksesta Moskovan järjestön aktiiville

RAJOITUN merkitsemään ne peruslinjat, jotka punasena lankana käyvät läpi päätösten, ja korostan niiden tärkeimpiä johtopäätöksiä. Ne voidaan jakaa kuuteen pääryhmään: Ne koskevat 1. kansainvälistä tilannetta, 2. kapitalistimaiden kommunistipuolueiden nykyhetken tehtäviä, 3. siirtomaiden ja alistettujen maiden kommunistiainesten tehtävät, 4. sosialismin kohtaloita maassamme nykyisen kansainvälisen tilanteen yhteydessä, 5. puoluepolitiikkamme maaseudulla ja puoluejohdon tehtäviä uusissa oloissa, ja 6. koko teollisuutemme päähermostoa, metalliteollisuutta.

Europassa on alkanut valiankumouksen laimentuminen, jota sanomme kapitalismin tilapäiseksi vakaantumiseksi, samalla kun SSSR taloudellisesti kehittyy ja poliittisesti vahvistuu. Onko tuo laimentuminen maailmanvallankumouksen lopun, proletarisen kumouksen häviön alkua? Lenin on sanonut, että proletariaatin voitettua maassamme on alkanut uusi, maailmanvallankumouksen ajanjakso, joka on täynnä konflikteja ja sotia, hyökkäyksiä ja perääntymisiä, voittoja ja tappioita, ajanjakso joka vie proletariaatin voittoon kapitalismin päämaissa. Jos on alkanut vallankumouksen laimeneminen Euroopassa, niin eikö se merkitse sitä, että Leninin väite menettää pätevyytensä, että proletariaatin vallankumous Länessä on mennyttä?

Ei, sitä se ei merkitse. — Maailmanvallankumouksen ajanjakso on kokonainen strateginen kausi, vuosia, kenties vuosikymmeniä kestävä. Siinä saattaa ilmetä laskua ja nousua. Meidän vallankumouksemme kävi läpi kahden kehityskauden ja astui Lokakuussa kolmanteen. Ensimmäisen (1900—17) tarkoitusperänä oli tsaarinivallan kukistaminen, porvarisdemokraattisen vallankumouksen voitto. Siinä oli useita nousuja ja laskuja. 1905:n nousu päättyi tilapäiseen tappioon. Seurasi lasku (1907—12), sitten nousu Lenan teurastusten jälkeen v. 1912 ja jälleen lasku sodan aikana. 1917 uusi nousu, porvarisdemokraattisen vallankumouksen voitto. Jokaisen laskun aikana vakuuttivat likvidaattorit, että vallankumous on lopussa. Mutta laskujen ja nousujen kautta kuljettiin voittoon 1917.

Toisen etapin päämääränä oli vapautuminen imperialistisesta sodasta, porvariston kukistaminen ja proletariaatin diktatuurin voitto. Se kesti 8 kriisikuukautta ja oli siinä nousuja (heinäk.) ja laskuja, ja Kornilovin yrityksen jälkeen taas nousu, joka vie Lokakuun voittoon. Silloinkin heinäkuun päivien jälkeen likvidaattorit löppöittelivät, että vallankumous on päätynyt.

Lokakuun vallankumouksen jälkeen astuimme kolmanteen strategiseen etappiin, jonka päämääränä on porva-

riston kukistaminen maailman mitassa. Epäilemättä tulee tämä etappi olemaan pitkäaikainen ja tulee siinä olemaan nousuja ja laskuja. Nyt on maailman vallankumousliike laskuvaiheessa, joka voi kääntyä voitoksi, mutta myös muuttua laskuksi, jonka taas täytyy muuttua nousuksi. Ja taas juttelevat likvidaattorit lopusta. Erehtyvät niinkuin ennenkin.

Tällaista heiluntaa on vallankumouksen jokaisessa vaihekaudessa. Merkitseekö se, että Leninin väite vallankumouksen uudesta vaihekaudesta on menettänyt merkityksensä? Eipä tietenkään. Se merkitsee vain, että vallankumous ei kehity suoraan nousevassa linjassa, vaan hyökkäysten ja perääntymisten kautta, jotka karkaisevat vallankumouksen voimia ja valmistavat sen lopullista voittoa. Tämä on nyt alkaneen kauden historiallinen sisältö.

Mutta tämä on vain asian toinen puoli. Toinen on se, että SSSR:n talous nopeasti nousee ja sen poliittinen voima kasvaa. Toisin sanoen: ei yksin kapitalismi vakaannu. Myös neuvostojärjestelmä vakaantuu. Siis vakaantumista kahdella taholla. On saavutettu jonkinlainen tilapäinen tasapaino näiden kahden vakaantumisen välillä. Se on nyt kansainvälisen tilanteen luonteenomainen piirre.

Mutta eikö vakaantuminen ole pysäystä? Ei. Se on olevan tilan lujittamista ja kehittymistä. Kapitalismikin kehittyi, laajentaa vaikutusalaansa ja moninkertaistuttaa rikkauksiaan. Väärä on väite, että kapitalismi ei voisi keuhittyä, että Leninin teoria kapitalismin mätänemisestä sulkisi pois sen kehittymisen. Lenin täysin todisti, että kapitalismin kasvu ei sulje pois, vaan edellyttää ja valmistaa kapitalismin yhä nopeampaa mätänemistä.

Yhtenäistä, kaikki käsittävää kapitalismia ei enää ole maailmassa. Maailma

on jakaantunut kahteen leiriin: kapitalismin leiriin, jonka johdossa englantilais-amerikalainen pääoma, ja sosialismin leiriin, jonka johdossa SSSR. Näiden voimasuhde määrää yhä enemmän kansainvälisen tilanteen. Paitsi molemminpuolista vakaantumista on nykyhetkelle luonteenomaista myös se, että näiden kahden leirin voimat ovat saavuttaneet eräänlaisen tilapäisen tasapainon, mikä on jonkinlainen plus kapitalismille ja siis minus sosialismille.

Vakaantuminen kapitalismin aikana vie ehdottomasti kapitalismin ristiriitojen kärjistymiseen: a. eri maiden imperialististen ryhmien välillä, b. joka maan työväen ja kapitalistien välillä, c. imperialismi ja siirtomaakansojen välillä. — Vakaantuminen neuvostojärjestelmän oloissa taas, vahvistaen sosialismia, lieventää ristiriitoja ja parantaa suhteita: a. maamme proletariaatin ja talonpoikain välillä, b. proletariaatin ja siirtomaakansojen välillä, c. proletariaatin diktatuurin ja kaikkien maiden työväen välillä.

Kapitalismi ei voi kehittyä lisäämättä työväen riistämistä, polkematta työtätekevään enemmistön puolnälkäiseen elämään, lisäämättä siirtomaiden sortamista, kärjistämättä ristiriitoja imperialistisen porvariston eri ryhmien välillä. Proletariaatin diktatuuri sitävastoin voi kehittyä vain ehdolla, että työväen aineellinen ja kulttuuritila lakkaamatta kohoaa, että neuvostomaan kaikkien työtätekevien asema aina paranee, että kaikkien maiden työläiset yhä nopeammin lähentyvät toisiaan, että sorretut siirtomaakansat kerääntyvät työväen vallankumousliikkeen ympärille. Kapitalismin kehityksen tie on työtätekevien enemmistön kurjistumisen tie, samalla kun pieniä yläkerroksia lahjotaan. Proletariaatin diktatuurin tie on työtätekevään enemmistön hyvinvoin-

nin nousun tie. Juuri tämän vuoksi ei kapitalismin kehitys voi olla kärjistämättä ristiriitoja, joita se ei kykene ratkaisemaan. Kapitalismin kehityksen epäsuhteellisuus vie ristiriitoihin ja sotiin siirtomaista. Jos kapitalismi voisi kehittyä ilman pääoman vientiä takapajuisiin, halvan raaka-aineen ja työvoiman maihin, jos emämaiden kasaantumisylijäämät eivät joutuisi ulos maasta, vaan maatalouden kehittämiseen ja talonpoikain aseman parantamiseen, työväen elintason kohottamiseen, niin ei olisi puhettakaan työväen riistämisen lisääntymisestä ja talonpoikain köyhtymisestä, sorron kiristymisestä ja sodista. Mutta silloin ei kapitalismi olisikaan kapitalismia. Kapitalismi ei voi kehittyä kärjistämättä näitä ristiriitoja ja kasaamatta oman kukistumisensa edellytyksiä.

Proletariaatin diktatuuri taas ei voi kehittyä luomatta oloja, jotka kohottavat kaikkien maiden vallankumousliikkeen korkeammalle asteelle ja valmistavat lopullista voittoa. Tämä ero on näillä kahdella vakaantumisella. Sen vuoksi ei kapitalismin vakaantuminen voi olla pitkäaikainen.

Missä ilmenee sitten kapitalismin vakaantuminen konkreettisesti? Ensinnä siinä, että Amerika, Englanti ja Ranska ovat toistaiseksi onnistuneet sopimaan Saksan ryöstämisen keinoista ja määristä. Tämä sopimus ei ole lainkaan varma. Se on solmittu kuulematta Saksan kansaa, jolle se tietää kaksinkertaista, oman ja ulkomaisen porvariston sortoa. Kuvittelu, että niin korkean kulttuurin kansa ja sen proletariaatti suostuisi kantamaan kaksinkertaisia raskaita ilman vakavia kurousspurkauksia, olisi samaa kuin usko ihmeisiin.

Toiseksi ovat Englannin, Amerikan ja Japanin pääomat saaneet sopineeksi vaikutusalueista Kiinassa, sen ryöstä-

miskeinoista. Ei ole tämäkään sopimus varma. Se on tehty Kiinan kansan selän takana, joka kansa ei tule alistumaan vieraiden ryöstäjien lakeihin. Ja tulevat sopimuskumppalit tappelemaan kuolemaan asti ryöstösaaliin jaosta.

Kolmanneksi ovat imperialistiset ryhmät onnistuneet sopimaan siitä, että ovat sekaantumatta toistensa siirtomaaryöstämiseen ja sortamiseen. Tämä sopimus ei ole edellisiä varmempia, sillä jokainen imperialistiryhmä yrittää siepata kappaleen toisten siirtomaista, ja karkaisee niiden sortopolitiikkaa siirtomaita, kärjistäen siellä vallankumouksellista kriisiä.

Neljänneksi yrittävät imperialistiryhmät sopia yhteisrintamasta SSSR:ää vastaan. Olettakaamme, että onnistuvat luomaan jotain sen tapaista käytännöllä kaikkia konnankoukkuja, väärinnettyjä asiakirjoja jne. Olisiko tämä sopimus sen varmempia? En luulisi. Ennen sikiin tiivistäisi hyökkäysuhka neuvostovallan ympärille koko maan tiukemmin kuin konsaan, tekisi siitä voitattoman linnoituksen. Toiseksi päästäisi valloilleen vallankumouksen voimat vihollisen selkäpuolella hajottaen imperialismien rivejä. Kolmanneksi ei maamme enää ole yksin, sillä on liittolaisina Lännen työväki ja Idän sorretut kansat. Epäilemättä sota SSSR vastaan merkitsisi imperialismien sotaa omia työläisiään ja siirtomaitaan vastaan. Jos kimppeumme hyökätään, emme istu kädet ristissä, vaan ryhdymme kerättämään vallankumouksen leijonan kaikissa maissa. Eivätkä kapitalistimaiden johtajat voi olla tietämättä, että meillä on tällä alalla kokemusta.

Nämä tosiasiat osottavat, että kapitalismin vakaantuminen ei voi olla kestävää, että se merkitsee kapitalismin kukistumisehtojen kypsymistä, kun sen sijaan neuvostojärjestelmän vakaantuminen merkitsee vallankumousliikkeen

edellytysten katkeamatonta kasaantumista. Näin merkitsee kapitalismin ja neuvostovallan vakaantumisen vastakkaisuus kapitalismin ja sosialismin vastakkaisuuden kärjistymistä.

Kapitalistimaiden kommunistipuolueiden tehtävät

Uutta on niille se, että vallankumouksen nousukauden tilalle on tullut laskukausi. Sitä on käytettävä näiden puolueiden lujittamiseen, bolshevisoimiseen, niiden tekemiseen todella joukkopuolueiksi, jotka nojautuvat ammatillisiin järjestöihin, ei-proletaaristen luokkien, etupäässä työtätekevään talonpoikain tiivistämiseen proletariaatin ympärille ja työväen valmistamiseen vallankumouksen ja proletariaatin diktatuurin hengessä. On tehtävä järjestelmällistä työtä työväen liittämiseksi yhteisrintamaan pääomaa vastaan, niin että kommunistipuolueet saavat ammatiliitoista lujan selkänöjan.

Ammattijärjestöt ja puolueet eivät Lännen maissa ole samaa kuin meillä. Meillä syntyivät ammatiliitot proletariaatin puolueen ympärille. Oli aika, jolloin puolueen järjestöt johtivat taloudellistakin taistelua pienempiin lakoihin saakka. Siitä johtui, puolueemme auktoriteetti työväen keskuudessa. Ammatiliitot syntyivät varsinaisesti vasta helmikuun vallankumouksen jälkeen. Ennen lokakuun vallankumousta oli meillä jo liittoja, jotka nauttivat työväen keskuudessa täyttä auktoriteettia. Lenin sanoi jo silloin, että ilman sitä on proletariaatin diktatuurin saavuttaminen ja säilyttäminen mahdoton. Voimakkaimmin ovat liitot kehittyneet vallan valtauksen jälkeen, erittäinkin nepin aikana, muodostaen nyt proletariaatin diktatuurin päätuen, ollen ystävyydessä puolueen kanssa.

Tyyten toisenlaisessa tilanteessa kehittyivät ammatiliitot Länsi-Euroopassa. Ne syntyivät ja lujittuivat pal-

jon aikaisemmin kuin työväenpuolueet. Eivätkä ne kehittyneet puolueen ympärille, vaan ovat työväenluokan puolueet lähtöisin ammatiliitoista. Kun taloudellisen taistelun ala, joka on työväenluokalle läheisin, oli näin ammatiliittojen hallussa, täytyi puolueiden rajottua pääasiassa poliittiseen eduskunta-taisteluun, joka ei voinut olla vaikuttamatta niiden ominaispainoon työväen silmissä. Näin muodostivat ammatiliitot proletariaatin päälinnoituksen ja puolueet jäivät taka-alalle. Jos siis kommunistipuolueet tahtovat tulla todella joukkovoimaksi, on niiden nojauttava ammatiliittoihin. Jollei tätä oteta Lännessä huomioon, tietää se kommunistisen liikkeen tuhoa. Mutta, siellä on yhä sellaisia "kommunisteja", jotka eivät tahdo tätä erikoisuutta ymmärtää, vaan ajavat vallankumousvastaista tunnuslausetta "eroon ammatiliitoista". Mikään ei voi Lännessä vahingoittaa kommunistista liikettä niin kuin tällaiset "kommunistit". Niille sanoo työväen rivimies: tahdotte tuhota sen työn, jonka vuosikymmenien kuluessa olen suorittanut. Amatilliset linnoitukseni ovat johtaneet minua taisteluun, puolustaneet minua — hyvin tai huonosti — kapitalismin hyökkäyksiä vastaan. Lakatkaa hyökkäämästä linnoitukseni kimppuun, liitykää mukaan lujittamaan järjestöjä, ja minä katselen, millaista väkeä te oikein olette.

Missä on Lännen sosialidemokratian voima? Siinä että ne nojaavat ammatiliittoihin. Missä kommunistipuolueiden heikkous? Siinä että eivät ole hyvässä yhteydessä ammatiliittojen kanssa, eivätkä eräät tahdo siihen päästääkään. Siksi on kommunistipuolueiden päätehtävänä taistelu amatillisen liikkeen yhtenäisyyden puolesta.

Kolmas kysymysryhmä on kommunistien tehtävät siirtomaissa. Pääoman

vienti siirtomaihin kehittää niissä kapitalismia nopeasti ja murtaa vanhoja yhteiskuntamuotoja; proletariaatti kasvaa siellä yhä nopeammin; kehittyvä vallankumouksellinen työväenliike ja kumouskriisi kansallisen porvariston yläkerrokset myyvät maansa vapauden imperialismille pettäen siten synnyinmaansa (Intia, Egypti y.m.); tämän vuoksi voidaan nämä maat vapauttaa ainoastaan taistelussa tätä porvaristoa vastaan; ja tulee kysymys työväen ja talonpoikain liitosta proletariaatin johtolia polttavaksi kysymykseksi siirtomaissa aivan kuin oli Venäjällä 1905.

Nyt on jo selvää, että yhtenäistä Itää ei enää ole olemassa. Siellä on kapitalistisesti kehittyviä ja takapajulle jääviä siirtomaita. Tähän saakka on kansallinen vapausliike kuviteltu siirtomaiden kaikkien kansallisten voimien yhteisrintamana. Nyt saa kansallinen liike hiukan toisen muodon. Sen rinnalle syntyy porvariston sovittavia, taantumuksellisia aineksia. Kommunistizineksen tehtävänä on pitää hyvää yhteyttä porvariston vallankumouksellisten ainesten, ennen kaikkea talonpoikain kanssa "oman" porvaristonsa sovittelija-ainesten ja imperialismin liittoa vastaan. Näin lähenevät monet siirtomaat v. 1905 ja on niiden johtavat työläisainekset liitettävä kommunistipuolueeksi, joka kykenee kypsyvää vallankumousta johtamaan. Lenin huomautti jo 1922, että imperialistisen sodan voittajat eivät kykene voittamaan edes pientä Irlantia eikä omia ristiriitojaan raha-asioissa. Aasian kansat, jotka tekevät yli puolet maapallon väestä, alkavat kuohua joutuen mukaan kansainväliseen vallankumoustaisteluun.

Neljäs kysymysryhmä koskee sosialismin kohtaloa SSSR:ssä. Eikö kapitalismin vakaantuminen tiedä sosialismin lopun alkua maassamme? Voidaanko takapajuisessa maassa omin

voimin rakentaa sosialismia, kun kapitalismi yhä säilyy muissa maissa? Voidaanko luoda täydelliset takeet asioillemme sekaantumista vastaan? Näihin kysymyksiin on vastattava.

Maamme tarjoaa kaksi ristiriitojen rynnäköä: sisäiset ristiriidat proletariaatin ja talonpoikaiston välillä, ja ulkoiset ristiriidat sosialismin maan ja kapitalistimaiden välillä.

Ei tietenkään voida kieltää, että proletariaatin ja talonpoikaiston välillä on eräitä ristiriitoja. Muistetaan kysymys maataloustuotteiden hinnoista. Meillä on kaksi pääluokkaa, työväki ja talonpojat. Kysymys on siitä, voimmeko omin voimin voittaa näiden keskeiset ristiriidat, voimmeko rakentaa sosialismia omin voimin? Leninismi vastaa: voimme. Kyllä me voimme rakentaa sosialismia ja rakennamme sitä yhdessä talonpoikain kanssa työväenluokan johtoasemassa ollen. Perusteena tälle on se, että yhteiset edut peittävät ristiriidan.

On kaksi maatalouden kehitystietä: kapitalistinen ja sosialistinen. Kapitalistinen merkitsee kehitystä talonpoikain enemmistön köyhtymisen kautta kaupunkien ja maaseudun porvariston luippukerrostun rikastuessa. Sosialistinen tie taas merkitsee kehitystä talonpoikain enemmistön hyvinvoinnin nousun kautta. Työväen ja talonpoikain edut vaativat kulkemaan tätä sosialistista tietä ja tekee proletariaatin diktatuuri kaikkensa, jotta tätä tietä kuljettaisiin. Siksi sanoo leninismi, että sosialistista yhteiskuntaa voidaan rakentaa yhdessä talonpoikain kanssa, siksi voidaan omin voimin voittaa nämä ristiriidat.

Kaikki toverit eivät näy olevan tässä yhtä mieltä leninismillä kanssa. Esim. тов. Trotski sanoo: "Ristiriidat työväenhallituksen asemassa takapajuisessa maassa, jossa valtava enemmistö on

talonpoikaisväestöä voivat ratketa vain kansainvälisessä mitassa, proletariaatin maailmanvallankumouksen areenalla." S.o. ristiriitoja emme kykenisi omin voimin voittamaan. — Tällä väitteellä ei ole mitään yhteistä leninismiin kanssa.

Vielä sanoo t. T.: että ilman Europan proletariaatin suoranaista valtiollista tukea ei Venäjän työväenluokka voi pysyä vallassa eikä muuttua tilapäistä herruuttaan jatkuvaksi sosialistiseksi diktatuuriksi". Ja "on toivotonta ajatella, että esim. vallankumouksellinen Venäjä voisi kestää taantumuksellisen Europan edessä". — Tähän voi vain huomauttaa, että emme ainoastaan ole kestäneet, vaan lyöneet takaisin monet taantumuksellisen Europan kiukkuiset lyökkäykset maattamme vastaan.

Lenin kirjoitti jo v. 1915, että taloudellisen ja poliittisen kehityksen epätasaisuus on kapitalistisen kehityksen eldoton laki, josta seuraa, että sosialismin voitto on mahdollinen muuttamalla, jopa yhdessäkin kapitalistisessa maassa. Näin voittanut proletariaatti vetäisi puolelleen muiden maiden sorretut luokat nostattaen niissä kapinan kapitalisteja vastaan, jopa tarpeen tullen itse esiintyisi sotavoimalla kapitalistivaltioita vastaan. Leninin mukaan siis voi vallan ottanut työväki sekä voittaa sisäiset ristiriidat talonpoikain kanssa, että myös rakentaa sosialistista taloutta ja asevoimin aittaa muiden maiden proletariaattia niiden taistelussa pääoman vallan kukistamiseksi.

VIII:ssa neuvostokongressissa v. 1920 puhui Lenin: "Kommunismi — se on neuvostovalta plus koko maan sähköistäminen". Niin luodaan teollisuuden, maatalouden ja liikenteen alalle teknillinen pohja, joka takaa lopullisen voiton. V. 1921 sanoi Lenin: "10—20 vuotta oikeita suhteita talonpoikaiston kanssa — ja taattu on sosialis-

min voitto maailman mitassa". Toisin sanoen: Lenin tajuaa täydelleen sosialismin poliittiset vaikeudet maassamme, mutta ei vedä virheellistä johtopäätöstä, vaan laskee, että oikealla poliittisellä talonpoikaistoon nähden voimme saavuttaa "voiton maailman mitassa".

Mikä on se oikea politiikka talonpoikaistoon nähden? Se on jotain kokonaan meistä riippuvaa, meistä puolueena, joka johtaa sosialismin rakennustyötä maassamme. Se on valtiovalta proletariaatin käsissä, suurtuotannon välineet proletariaatin käsissä ja liitto monimiljoonaisten talonpoikain kanssa, joka on tarpeen jotta osuustoiminnasta tulisi sosialistisen yhteiskunnan rakentamismahdollisuus. Ei siis Leninin mielestä taloudellisen takapajuisuus sulje pois sosialismin rakentamismahdollisuutta. Moinen väite on hänestä "äärettömän kaavallinen". Sitä matkivat eräät "oppineet" herrat, joiden mielestä meillä ei ole "objektiivisia edellytyksiä sosialismille".

Jos niin olisi, silloin ei olisi maksanut ottaa valtaa lokakuussa. Joka kieltää sosialismin rakentamismahdollisuuden yhdessä maassa, sen täytyy kieltää myös lokakuun vallankumouksen oikeutus. Lenin sanoi 1918: "On olemassa järkeilijöitä, jotka pitävät itseään hyvin viisaina, nimitävätpä vielä itseään sosialisteiksi, järkeilijöitä, jotka vakuuttavat, että ei olisi pitänyt ottaa valtaa ennen kuin vallankumous purkaantuu kaikissa maissa. He eivät älyä, että he näin puhuessaan loittonevat vallankumouksesta ja siirtyvät porvariston puolelle".

Mitä ovat sitten ulkoiset ristiriidat maamme ja kapitalistimaiden välillä. Ne ovat sitä, että niin kauan kuin on olemassa kapitalistinen ympäristö, uhkaa myös interventсионin vaara kapitalistimaiden puolelta, on olemassa vanhan järjestelmän palauttamisen, restu-

ratsionin vaara. Voimmeko näitä ristiriitoja pitää yhdelle maalle täysin voitettavina? Ei voida. Eivät riitä yhden maan voimat, vaikka tämä onkin diktatuurin maa, täysin turvaamaan sitä intervensioonin vaaralta. Täydet takeet sitä vastaan, siis sosialismin lopullinen voitto, on mahdollinen vain kansainvälisessä mitassa, muutamien maiden proletaarien voiton tuloksena. Siksi on vallankumouksen tukeminen kaikkien maiden työväen puolelta välttämätön ehto, ennekuin ensimmäinen voittanut maa on täysin turvattu. Lenin sanoi 1918, että "lopullisesti voidaan voittaa vain maailman mitassa ja kaikkien maiden työväen yhteisillä ponnistuksilla".

Se joka sekottaa ensimmäisen ryhmän ristiriidat, jotka kyllä ovat voitettavissa yhden maan voimilla, toisen ryhmän ristiriitoihin, joiden ratkaisuun vaaditaan useampien maiden proletaarien voimat, se tekee karkean virheen leninismiä vastaan, se on joko sekapää tai auttamaton opportunisti.

Viides kysymysryhmä: puolueemme politiikka maaseudulla. Porvarislehdet näkyvät nostaneen metelin sen kritiikin johdosta, jota puolueemme on harjoittanut maaseututyössämme esiintyneiden puutteiden johdosta. Nuo lehdet uskottelevat riemuissaan, että puutteidemme avoin arvostelu on merkki neuvotovallan heikkoudesta, on sen rappeutumisen ja luhistumisen merkki. Tyhjää melua. Itsekritiikki on puolueemme voiman merkki. Vain voimakas puolue, jonka juuret ovat syvällä elämässä ja joka kulkee voittoa kohti, voi kustantaa itselleen puutteiden armottoman arvostelun koko kansan silmien edessä. Puolue taas, joka salaa teuruuden, joka pelkää valoa, on petturisakki, tuhoon tuomittu. Jos he sallisivat vähänkään vakavaa kritiikkiä, niin ei heidän järjestelmästänsä jäisi

kiveä kiven päälle. Siksi uskotteleva, että meidän laitamme on sama.

Mitä uusia seikkoja voitaisiin maaseudulla merkitä uuden tilanteen yhteydessä? — 1. Syntyneen tilanteen vuoksi on valittava kivuttomimmat, vaikka pitemmän ajan vaativat keinot sosialismin rakentamiseen yhdessä talonpoikaiston kanssa; 2. maaseudun taloudellinen nousu ja luokkajaon kehitys maalla, jotka vaativat sotakommunismin jätteiden hävittämistä; 3. talonpoikain poliittinen aktiivisuus, mikä vaatii vanhojen johtamis- ja hallitsemismetodien muuttamista; 4. neuvostovaalit, jotka osottivat että monissa piireissä on keskitalonpoika astunut kulakin puolelle köyhää vastaan.

Näiden seikkojen johdosta ovat eräät toverit arvelleet, että puolueemme perustehtävänä on nyt luokkataistelun lietsominen. Se on virhe, pelkkää palturia. Pääasia on keskivarakkaiden voittaminen taas työväen puolelle, hyvä yhteys talonpoikain pääjoukon kanssa, sen aineellisen ja sivistystason kohottaminen, sen kanssa yhdessä hukkeminen sosialismia kohti. Ehdottomasti talonpoikaiston kanssa ja ehdottomasti työväenluokan johdolla — se on päätaite, se on nyt puolueen perustehtävä. Lenin sanoi: "Naulan kanta on siinä, että nyt on kuljettava eteenpäin verratomasti laajempaa ja mahtavampaa massana, eikä muutoin kuin yhdessä talonpoikain kanssa".

Tässä on edessämme kaksi perustehtävää. Ensiksi sisällyttää talonpoikaistalouden kehitys neuvostotalouden yleiseen systeemiin. Ennen kulki kaupunki omaa tietään, maaseutu omaansa. Kapitalisti yritti sisällyttää talonpoikaistalouden kapitalistiseen systeemiin. Siinä talonpoikain joukot köyhtyivät ja huippukerros rikastui. Se vei vallankumoukseen. Meidän on sisällytettävä talonpoikaistalouden neuvostota-

louden systeemiin siten, että talonpoikain enemmistön hyvinvointi jatkuvasti kohoo yleisen systeemin mukana. Tämä on päinvastainen kuin kapitalismin systeemi. Se käy luotto-, maatalous- kulu- ja teollisuusosuuskuntien kautta.

Toiseksi on järkähtämättä kuljettava varkojen hallitsemismetodien hävittämisen tietä, elävöitettävä neuvostot, istutettava maaseudulle neuvostodemokratian alkeita. Lenin sanoi, että proletaarinen diktaattori on demokratian korkein muoto työtätekeville. Tätä tietä on kuljettava varovasti, hätäilemättä, luotava työssä puolueettomain talonpoikain aktiivinen toimijoukko puolueen ympärille. — Näin joutuvat talonpojat ja työväki samaan valjakkoon sosialismin rakentamisen tiellä ja valtiokoneisto tulee terveeksi ja rehelliiseksi, yksinkertaiseksi ja halvaksi. Niin päästään valtiottomaan, kommunistiseen yhteiskuntaan.

Tällaiset ovat XIV:n puoluekonferenssin hyväksymät maaseututyön peruslinjat.

Jotkut selittävät, että kun on "nep" ja kapitalismi tilapäisesti vakaantuu, niin pitää noudattaa mitä suurimman puristuksen politiikkaa sekä puolueessa että valtiokoneistossa. Tämä olisi turmioksi. Nyt juuri tarvitaan mitä suurinta joustavuutta kaikessa johtamistyössä. Jos sitä puuttuu, emme voi pitää ohjaksia käsissämme näissä vaikeissa oloissa.

On luovuttava tolkuttomasta komentelemisestä, on opittava kärsivällisesti selittämään kysymyksiä, joita talonpoika ei vielä käsitä. Helpompi on tietenkin pelkästään määrällä. Mutta hyvää ei ole kaikki se, mikä on helppoa. Hiljattain selitti erään volostijatsheikan sihteeri lääninkomitean edustajan kysymykseen, miksei kuntaan tule lehtiä: "mitä me lehdillä, ilman niitä on elämä

paljon rauhallisempaa, musikat niitä vielä lukisivat ja sitten tulee kaikenlaisia kyselyjä ja siitä tulee loppumatonta puuhaa niiden kanssa". Ja tällaista sanotaan kommunistiksi! Ei, nyt ei voi johtaa ilman "puuhaa" ja vielä vähemmän ilman sanomalehtiä.

Voidakseen nykyään johtaa, on taidolla isännöitävä, tunnettava talous. Pelkästään palpattamalla "maailmanpolitiikasta" ei nyt pitkälle päästä. Johtaa voi vain se, joka osaa antaa maa miehelle hyödyllisiä neuvoja talouden rakentamistyössä. Sen yksityiskohtien tutkiminen on nyt kommunistien tehtävä. Talonpoikain aktiivisuus on saatava valautumaan osuustoiminnan uomaan.

Kuudes kysymysryhmä: metalliteollisuudesta. Uutta ja erikoista taloudellisessa kehityksessämme on se, että suunnitelmamme alkavat jäädä jällelle todellisesta kehityksestä. Yhtenä tämän tosiasian kirkkaana ilmiönä on valtiomme budjetti. Puolen vuoden kuluessa on sitä pitänyt kolmasti muuttaa, kun tulopuoli kasvoi nopeasti yli arviolaskelmain. Elämännesteet pulppuavat esiin vastustamattomalla voimalla heittäen kumoon finanssispesialistien oppineet suunnitelmat. Elämme vähintään yhtä voimakkaan taloudellisen nousun aikaa kuin Amerika kansalaissodan jälkeä.

Metalliteollisuutemme tuotanto oli viime vuonna 191 milj. rpl. (v. 1913 hintojen mukaan). Marraskuussa hyväksytyyn suunnitelman mukaan piti tämän talousvuoden tuotannon nousta 273 milj. ruplaan. Tammikuussa selvisi jo, että todellinen nousu on suurempi ja summaa lisättiin 317 milj. ruplaan. Huhtikuussa kohotettiin sitä 350 miljoonaan. Nyt puhutaan jo sen kohottamisesta 370 milj. ruplaan. Metalliteollisuuden tuotanto on siis tänä vuonna laskinkertaistuva. En puhu mitään ke-

vyen teollisuutemme, kulkulaitoksemme, polttoainetuotannon noususta jne. Tämä kaikki osottaa, että olemme jo päässeet kehityksen leveälle tielle teollisuuden kuntoonpanossa, ja sehän se on sosialismin perusta. Metalliteollisuudessa, joka on koko teollisuuden ydin, on kuollut vyöhyke sivuutettu. Jokainen käsittää, että tällä on tavaton merkitys niin maamme sisäiselle kehitykselle kuin kansainväliselle vallankumouksellekin. Lenin jo osoitti, kuinka me, jos emme saa elvytetyksi raskaateollisuutta, emme voi rakentaa muutaakaan teollisuutta, vaan tuhoudumme itsenäisenä maana. Metalliteollisuutemme nousu todistaa, että proletariaatti kykenee rakentamaan uuden teollisuuden ja uuden yhteiskunnan. Tämän todistaminen merkitsee kansainvälisen vallankumouksen varmaa ja lopullista eteenpäin sysäämistä. Lännen työväen ”pyhiinvaellukset” maahamme eivät ole sattuma. Ne todistavat, että työläiset eivät usko kirjoihin, vaan tahtovat

omin silmin nähdä, kuinka proletariaatti kykenee uutta yhteiskuntaa rakentamaan. Lenin sanoi v. 1921, että ”nyt on suurin vaikutus kansainväliseen vallankumoukseen talouspolitiikallamme... Tällä rintamalla on meidän hankittava voitto hitaalla, vähittäisellä — nopeasti emme voi —, mutta horjumattomalla nousulla ja liikkeellä eteenpäin”.

Nyt on meillä n 4 milj. teollisuusproletaaria. Se on vähän, mutta sentään jotain rakentaaksemme sosialismia ja pannaksemme kuntoon maamme puolustuksen. Mutta tarvitaan 15—20 milj. teollisuusproletaaria, tärkeimpien alueiden sähköistäminen, osuustoiminnan pohjalla toimiva maatalous ja korkealle kehitetty metalliteollisuus. Sitten eivät mitkään vaarat meitä pelota. Sitten voitamme kansainvälisessä mitassa.

XIV puoluekonferenssimme viitotti selvästi tien tähän suureen päämäärään.

Kominternin laajennetun Toim.p.K:n kokous

Kirj. Ruth Fischer.

TÄMÄ oli työn ja sisäisen syventymisen kokous, joka jatkoi V:n kongressin työtä. Sillä oli kolme päätehtävää: maailmanvallankumouksen näköalan, perspektiivin asettaminen; taktiikan sovelluttaminen nykyiseen tilanteeseen, erikoisesti bolshevisoimistunauksen konkretisoiminen, ja taistelu oikeistopyrintöjä vastaan.

1. **N ä k ö a l o i s t a** veti тов. Sinovjevin alustus selvän ja lujan linjan. V:n kongressin arvio on loistavasti osottautunut oikeaksi, erikoisesti MacDonaldin hallitukseen nähden. Väitteen tästä asiasta тов. Trotskin ja Radekin kanssa on myös "itse elämä" ratkaissut. Nyt on tärkeä ymmärtää, että meillä Saksassa ja Keski-Europassa ei nyt ole terävää kumoustilannetta, mutta että vallankumousprosessi jatkuu maailmanmitassa, vaikka hitaamminkin, kuin olimme ajatelleet. On opittava ymmärtämään u u s i a t e k i j ö i t ä, Ranskan, Englannin ja idän nykyistä kehitystä. On samaan aikaan raittiisti arvioitava asema ja torjuttava ne Kominternin sisällä ilmenevät käsitykset, jotka omaksuvat sos. dem. tunnuksen: vallankumous on ohi, tulkaa siis meidän menshevikkien, luo, joiden tunnus aina on ollut vallankumouksen likvidoiminen (kuten esim. Tshhekkoslovakian oikeistolaiset arvioivat). Nyt tarvitaan imperialismin, s.o. Leninin teorian syventymistä, kuten myös sen konkreettisiin ilmauksiin, varsinkin "Dawes-Saksan" oloihin.

2. **B o l s h e v i s o i m i s k y s y m y s**. Teesit tästä asiasta (selostetut "Kommunistin" viime numerossa) täydentävät V maailmankongressin tunnussarjaa. Ne lähtevät siitä että bolshevisoimistunnuks on syntynyt ennen kaik-

kea taistelussa oikeistolaisuutta vastaan, joka aiheutui maailmanvallankumouksen hidastumisesta. Sitkeä ja keskeymätön taistelu oikeistolaispyrintöjä vastaan on juuri nyt bolshevisoimistävän edellytys. Mutta se tehtävä käsittää paljon enemmän. On kasvatettava puolueemme sellaiseksi, että ne eivät korju peruskysymyksissä: imperialismin ja maailmanvallankumouksen, valtioteorian, puolueen osuuden, talonpoikiin suhtautumisen eikä kansallisuuspolitiikan kysymyksissä vallankumouksen kehitysvauhdin hidastuessaakaan, vaan tältä vankalta periaatepohjalta käsin osaavat oikein manöveerata ja luovia sekä ei vain "pitää yllä" yhteyttä joukkojen kanssa, vaan myös laajittaa sitä organisatorisesti, elävästi, kumoaksellisesti, käyden taisteluun kaikin voimin aikamme taloudellisten ja poliittisten osittaisvaatimusten puolesta, peittelemättä vallankumoksellisen puolueen luonnettaan tai vallankumoksellisia tarkoituseriään. Saksan puolueelle on nyt tärkeintä teorian ja läytännön kysymys, välttämättömyys syventyä leninismiin j u u r i n y t, taistella opportunistisia syrjäpyrintöjä ja peruja, erikoisesti luxemburgilaisuutta vastaan, sillä tätä ymmärtämättä emme myöskään ymmärrä emmekä voita branlerilaisuutta.

3. **T a l o n p o i k a i s k y s y m y k s e s s ä** haparoivat europolaiset puolueet yhä. Käsitämme kyllä, että työväen täytyy etsiä liittolaisia keskikerroksista ja talonpoikain joukoista, agitatorataankin maaseudulla Ranskassa, Balkanilla, Tshhekkoslovakiassa ja Saksassa, on järjestetty lupaavia "punaisia maaseutusunnuntaita", talonpoikalaiskokouksia jne., mutta vielä ollaan

kaukana tehtävän konkreettisesta käsitämisestä. Saksan Maaliiton matillinen vastakumouksellisen osauden oikea ymmärtäminen ja tehoisin keinoin torjuminen on vielä meidän kuten veljespuolueittemmekin opittava alkaen kysymyksen oikein asettamisesta. Tov. Bucharinin alustus ja keskustelu osoittavat, kuinka tärkeää on asian perinpohjainen tutkiminen.

4. Trotskilaisuuden puoltajaa ei kokouksessa esiintynyt, mutta varmasti on sillä kannattajia kaikissa puolueissa. Se ei ole yksinomaan venäläinen ilmiö, vaan kansainvälinen, ja kulkee siitä siltoja kaikenkarvaisiin opportunistisiin vivahduksiin kaikissa kompuolueissa. Esim. Saksan brandlerilaisuudella on, huolimatta eri juuristaan ja vielä suuremmasta systeemin päätteestäan juuri "Saksan Lokakuun" toteuttamisessa, selviä trotskilaisia piirteitä. Trotskilaisuudesta annettua selostusta täydensivätiin meiltei kaikki puhujat esimerkeillä, ei vain taistelusta suoranaisia trotskilaisryhmiä vastaan, kuten Ranskassa, vaan myös oikeistoryhmien aatteellisesta sukulaisuudesta trotskilaisuuden kanssa.

5. Oikeistolaispyrinnöt Kominternissa, ollen kykenemättömät asettamaan mitään poliittista ohjelmaa Toim.p. K:aa vastaan tai muodostamaan varmaa ryhmää, pyrkivät sekottamaan, hajottamaan ja luomaan vaikeuksia eri puolueissa. Niinpä ne koko Europassa olivat ennen kokousta antaneet "tunnuksen", että Toim.p. K:n kokouksessa tulee tehtäväksi täyskäänös ja asetuttavaksi Brandlerin, Radelin ja Smeralin kannalle sekä tehtäväksi ero vasemmistolaisista, varsinkin Saksan puoluejohdosta. Tällainen menettelytapa paljastaa oikeistolaisten täydellistä poliittista vararikkoisuutta, mutta osittain myös siitä aiheutuvat vaarat ja vaikeudet. Mahdollisesti vain

verrattain pieni osa astuu avoimesti likvidatoriuuden tielle (kuten joku toveri Saksassa), mutta saamme varustautua yhä uudestaan käymään aatteellista ja organisatoorista taistelua oikeistolaisuutta vastaan, jotka Kominternin sisällä yrittivät jonkinlaista yhteisrintamamanööveria. Ne ilmoittivat hyväksyvänsä bolshevisoimisteesit, jopa joku jo ennen niiden ilmestymistään, sitten yrittivät — Radek, Brandler ja Thalheimer — peitellen Saksan oikeistolaisten ryhmäpuuhia kylvää erimielisyyttä Venäjän ja Saksan puolueisiin sekä saada aikaan suunnan muutosta Toim.p. K:ssa.

Tämän taistelun keskipiste oli Saksan puolueen eroittamisesitys Brandleria ja Thalheimeriä vastaan. Tämän kysymyksen ratkaisu osoitti, millä tavalla taistellaan oikeistoryhmiä vastaan. Saksan puolueen tunnustettuihin oikeisiin oikeistoryhmäläisiä vastaan ja selitettiin, että ne olisivat ansainneet erottamisen, ja samalla torjuttin hajotusyritys Saksan ja Venäjän puolueisiin nähden. Heidän "yhteisrintama"-manöverinsa torjuttin. Bolshevikkijärjestössä tekee virheiden avoin tunnustaminen ja enemmistön ohjelmaan mukautuminen mahdolliseksi palaamisen käytännölliseen työhön ja täyteen taistelujäsenyyteen. Mutta nykyiset oikeistoryhmät tahtovat käyttää tuollaista tunnustamista vain verhoon voidakseen sitä tarmokkaammin jatkaa hajotustyötä. Tämä manöveri torjuttin täydelleen siten, että tämän kolmikron ohjelmaa ei otettu huomioon. Saksan puolueelle on erikoisen tärkeää selvittää brandlerilaisuudesta, joka vaikeuttaa puolueen kehitystä manööverauskelpoiseksi.

6. Tshekin puolueen käsillä oleva puolueriita merkitsi varsin suurta vaaraa. Bubnik ja hänen ryhmänsä puolueen ulkopuolella ja Brünn-

nin ryhmä ohjelmiseen puolueen sisäl-
lä, horjuvat ainekset Smeralin ja Zapo-
tockin ympärillä — kaikki tämä pani
Toim.p. K:n eteen mutkikkaan tehtä-
vän, varsinkin kun tshekkiläisillä työ-
läisillä on vielä verrattain vähän val-
lankumouksellista kokemusta. Tshekin
oikeistolaisten ohjelmassa esiintyi eri-
loisesti: 1. alkeellinen vaistovaraisteo-
ria, 2. kansallisten ristiriitain ja järjes-
töjen opportunistinen asettaminen toi-
siaan vastaan (mikä muistuttaa Brand-
lerin "hallitustempua" Saksassa, sil-
loin kun maaseutu yritettiin pelata Ber-
liniä vastaan), 3. Kreibichin avoimesti
antibolshevistinen ohjelma joka muis-
tutti Levin taistelutapaa ja josta Sme-
ralin ryhmä vasta viime hetkenä teki
poliittisen pesäeron, jääden vielä epä-
selväksi, tekekö järjestöeronkin. Toim.
p. K:n menettely tarkoitti Tshekin työ-
väen parhaimmiston voittamista puo-
lelleen avoimia opportunisteja vastaan.
Päätös, joka hyvin selvästi kohdistui
Smeralin omituista käsitystä vastaan
Europan työväenliikkeen turmeltumi-
sesia, sen "sairaudesta", hyväksyttiin
tosin yksimielisesti, mutta saamme
nähdä, tuleeko puoluekokoukseen to-
della bolshevistinen enemmistö ja läh-
teekö Smeralin ryhmä vakavaan taiste-
luun Brünnin opportunisteja vastaan.
(Kuvaavaa oli yritys persoonallisilla
ristiriidoilla johtaa huomio pois poliit-
tista erimielisyyksistä). Tarmokas
taistelu tätä oikeistoa vastaan on sekä

puolueen että koko Kominternin bol-
shevistisen kehityksen ehdoton edelly-
tys.

7. Saksan puolueesta ei
puhuttu paljoa (vailla vakavaa merki-
tystä puolueelle oli tov. Klara Zetkinin
puhe, joka heikosti ja ystävällisemmin
kertasi oikeistolaisten arvesteluja puo-
luejohtomme vastaan). Kaikissa pe-
ruskysymyksissä valitsi täydellinen
yltäsimmäisyys Venäjän ja Saksan
puolueitten kesken. Eräitä bolshevisoi-
misteisien ohjeita vastaan tehtiin sak-
salaisten taholta vain joitakin vähempi-
arvoisia muistutuksia.

Merkitsevämpi oli sitävastoin kysy-
mys tasavallasta ja monarkiasta tov.
Sinovjevin loppulauseunnossa (jota
"Vorwärts" yritti ilkeästi käyttää vaa-
liitaistelussa). Tov. Sin arvestelun Sak-
san puoluetta vastaan on puoluejoh-
tomme hyväksynyt ja toivottavasti hy-
väksyy sen koko puolue. Virheiden oi-
kaiseminen on nykyisin polttavan vält-
tämätön. Käytännöllisessä toiminnassa
oppivat tämän käsityksen vastustajat-
kin sen pian ymmärtämään. Saksan
puolueen täytyy oppia taistelemaan
oikeistopoikkeamia vastaan, antamat-
ta oikeistolaisten ajaa itseään kankeaan
"vasemmistolaisuuteen". Tämä on tu-
levan puoluekokouksemme tehtävä.
Puolueemme on nyt kyllin voimakas
oikein ratkaisemaan tämän kysymyk-
sen.

Hampurin kapina

VAIKKA Hampurin kapina on ollut ja mennyt, vaikka siitä on jo kulu-
nut enemmän kuin puolitoista vuota,
ei se silti ole mikään "vanha uutinen",
josta ei enää kannattaisi puhua eikä
kirjoittaa. Hampurin kapina on palanen,
ja hyvin tärkeä palanen, kansainvälisen
köyhälistön luokkataistelun historiaa.
Jokaisen vallankumouksellisen työläisen,
ja jokaisen, jota työväen luokkataistelu
liikuttaa, täytyy tuntea Hampurin
proletariaatin taistelun historia, ammentaa
siitä oppia edessä olevien ratkaisevien
taistelujen varalle.

Kaikki muistavat, kuinka suurella
jännityksellä syksyllä 1923 seurattiin
vallankumouksellisen tilanteen kehittymistä
Saksassa. Tuntui siltä, että "nyt se
Saksassakin viimeinkin alkaa". Kun
sitten lokakuun loppupuolella Hampurista
saapui viestejä, että siellä työväestö
oli noussut kapinaan, näytti siltä, että
se oli alkua yleiseen rynnistykseen,
viimeiseen kamppailuun elämästä ja
kuolemasta Saksan kymmenmiljoonaisten
työläisjoukkojen ja heidän riistäjäinsä
väillä.

Tiedämme, että niin ei käynyt. Hampurin
työläisten esimerkkiä ei muualla Saksassa
seurattu. "Saksan lokakuu" jäi tapahtumatta
toistaiseksi. Tiedämme myöskin, että yhtenä
tärkeimmistä syistä tähän "tapahtumattomuuteen"
oli se, että Saksan kommunistinen puolue
ei ollut niiden suurten tehtävien tasalla,
jotka sille historian kulku asetti. Se ei ollut
tarpeeksi ajoissa, tarpeeksi johdonmukaisesti
ja tarmokkaasti valmistanut itseään ja
Saksan työväen luokkaa. Tämän ensimmäiseen
päätehtävään, nimittäin aseelliseen kumoukseen,
ei aatteellisesti, eikä teknillisesti; eikä se
myöskään kyennyt ratkaisevalla

hetkellä päättävästi ja horjumattomasti
viemään työläisarmeijoita taisteluun.

Lokakuun 21 päivänä kokoontui Chemnitzissä
Keski-Saksassa työväen konferenssi, jonka
piti ratkaista kysymys aseellisesta taistelusta.
Tässä konferenssissa sai puolueen brandlerilainen
johto ajetuksi läpi päätöksen avoimen taistelun
"lykkäämisestä", mikä itse asiassa merkitsi
taistelusta luopumista.

Mutta Hampurissa, samoin kuin monessa
muussakin osassa Saksaa, odottivat työläiset
Chemnitzin konferenssista toisellaista päätöstä.
Odotettiin nimenomaan, että Chemnitzin
konferenssin piti julistaa koko Saksaa käsit-
tävä suurlakko, jota piti seurata yleisen
kapinaannousun. Hampurin työläiset alottivat
taistelunsa, ennenkuin saivat tiedon
Chemnitzin konferenssin odottamattomasta
päätoksestä. Että tämä päätös ei ajoissa
tullut Hampurin työläisten tietoon, osottaa
osaltaan, kuinka heikko oli vallankumouksen
taistelukoneisto.

Tähän aikaan oli Hampurissa tilanne
äärimmilleen kärjistynyt. Useimmilla
työpaikoilla vallitsi lakko. Valtavat
työläisten ja työttömien mielenosoitukset,
yhteentörmäykset työläisjoukkojen ja
poliisin välillä, elintarvemellakat, joihin
varsinkin nälkiintyneet työläisnaiset
tehokkaasti ottivat osaa, olivat päivärjestyksessä.
Hampurissa, joka ennen oli ollut sosialidemokratian
vahvimpia linnoituksia, oli vaikutusvalta
työläisjoukkoihin nähden melkein täydellisesti
siirtynyt kommunisteille.

Kommunistien johdolla perustettiin
työläisten taistelujärjestöihin kuuluu
Hampurissa noin 1,200 työläistä. Useimmat
näistä olivat vanhoja sotilaita, joilla oli
taistelukokemusta.

Puuttui laajemman sotilaskouluutuksen omaavia johtajia, varsinkin sellaisia, jotka olisivat saaneet koulutusta kapinan taidossa. Hyvin tuntuva oli aseitten puute. Taistelujärjestöillä oli yhteensä ainoastaan 80 kivääriä ja revolveria.

Vastustajilla oli noin 4,000 miestä käsittävä suojelupoliisikunta, kaikki aseistettuja. Sitäpaitsi oli sillä suuri määrä kuularuiskuja ja 6 panssariautoa, joku määrä aseistettuja fascistijohtajia. Kun ottaa huomioon aseistettujen työläisten lukumäärän, niin voi hyvin helposti laskea, että vastustajalla oli puolellaan 50-kertainen ylivoima.

Pintapuolisesti katsoen näyttäisi, että tällaisten voimasuhteitten vallitessa oli Hampurin työläisten turha yrittää, että he olivat jo edeltäkäs in tuomitut iskemään päänsä seinään, noustessaan tällaiseen järjettömään yritykseen. Onneksi ei kuitenkaan tällainen mekaaninen voimasuhteitten laskeminen pidä paikkaansa vallankumoustaisteluissa. Tulemme näkemään, että Hampurin kapina ei ensinkään kukistunut siitä syystä, että vastustajalla oli suuri lukumäärällinen ylivoima, vaan vallan muista syistä.

Kapinan taitoon kuuluu myöskin taito osata ottaa aseita sieltä, missä niitä on, ennen kaikkea vastustajalta. Toiseksi, kapinallisten työläisten päättävä esiintyminen maalaa vastustajan silmien eteen proletarisen vallankumouksen pelottavan haamun, jota karskimattakin lahtarilta vie helposti "sisun kauialle". Sitäpaitsi oli suojelupoliisi, vastustajan päävoima, suurelta osaltaan kokoonpantu työläisaineksista, joten voitiin odottaa, että se taistelujen kestäessä työläisiä vastaan tulee pahasti horjumaan, ehkäpä osittain siirtymään aseineen työläisten puolelle, vaikkakaan ei kommunistinen

puolue ollut kyllin tarmokkaasti harjoittanut agitatsionia sen keskuudessa.

Nämä seikat käsittäen ei Hampurin työläisiä pelottanut nousta avoimeen taisteluun, vihollisen suuresta ylivoimasta huolimatta. Ennakolta laaditun suunnitelman mukaan piti kapinan tapahtua seuraavasti. Kaupungin laidoilla olevissa työläiskaupunginosissa piti joko taholla samanaikaisesti karata yllätteen pienten poliisivoimien, vahtien ja asevarastojen kimppuun, ja sitten joka taholta hyökätä keskikaupungille, jossa poliisijoukkojen päävoimat olivat sijoitetut.

Tällaisessa tilanteessa, kun kapinallisten täytyi ensiksi hankkia itselleen lisää aseita, ennekuin he voivat käydä vihollisen päävoimiin käsiksi, oli mainittu suunnitelma ehdottomasti oikea. Valitettavasti oli suunnitelma muuten hyvin puutteellinen. Niinpä esimerkiksi ei oltu ryhdytty toimenpiteisiin kaupungin eristämiseksi ulkomaailmasta kapinan ajaksi, kuten puhelin- ja lennätinyhteyden katkaisemiseksi, rautatie liikenteen ehkäisemiseksi, joten viholliselle jäi mahdollisuus nopeasti häyryttää ja tuoda itselleen apuväkeä.

Toinen seikka, joka oli omiaan heikentämään kapinallisten voimia ja voiton mahdollisuuksia, oli se että kapinan valmistelut tapahtuivat joka suhteessa täydellisesti salassa. Niistä ei tiennyt kukaan muu kuin hyvin pieni joukko taistelujärjestön johtajia. Tahdottiin yllättää vastustaja äkkiarvaamatta. Puhtaasti sotataktilliselta kannalta katsoen on yllätys mainio asia, koska se on omiaan saamaan aikaan hämmennystä ja sekasortoa vastustajan riveissä, mikä tietysti on aina toivottavaa. Ja tältä kannalta katsoen oli hampurilaisten toveriemme suunnitelma täysin tarkoituksenmukainen. Mutta paha oli se, että kapina tuli täydellisenä yllätyksenä vallankumouksellisille työ-

läisille itselleen, että sen keskuudessa ei oltu tarpeeksi tarmokkaasti harjoitettu kansalaissodan propagandaa ja agitatsionia, että sitä ei oltu aatteellisesti mobilisoitu kansalaissotaan, että ei oltu ajoissa valmisteltu toimenpiteitä, joilla laajat vallankumouksellisessa kuohumistilassa olevat työläisjoukot olisi ratkaisevalla hetkellä voitu vetää aktiivisesti ottamaan osaa kapinaan. Sotilastaktillinen yllätys, joka olisi ollut saavutettavissa sillä, että kapinan allamien määräaika olisi ankarasti pidetty salassa, olisi voitu toteuttaa siitä huolimatta, että tällaisiin toimenpiteisiin olisi ryhdytty.

Kapinan piti alkaa lokakuun 23 pnä, kello 5 aamulla. Yön kestäessä olivat taistelujärjestöjen jäsenet kokoontuneet pienissä ryhmissä toverien asuntoihin näiden paikkojen lähistölle, jossa heidän piti esiintyä. Määrähetkellä karkasivat nämä ryhmät eri puolilla kaupunkia poliisivahtien kimppuun, ottivat niissä olleet poliisit vangiksi ja riisuiivat aseista. Kaikkiaan onnistui kapinallisten saada haltuunsa eri puolilla kaupunkia 13 poliisiosastoa. Täydellisesti onnistui kapinallisten päästä aseman kerroiksi vain yhdessä ainoassa kaupungin osassa, Barmbeckissa. Useassa muussa kaupungin osassa eivät kapinalliset syystä tai toisesta esiintyneet, kahdessa kaupungin osassa onnistui yritys vain osittain, ja kun ei apua tullut, olivat kapinalliset pakoitettuja väkijoukkojen vetäytymään näistä kaupungin osista pois ja liittymään Barmbeckin työläisiin, jotka jatkoivat taistelua edelleen.

Tässä ensimmäisessä yrityksessä saivat kapinalliset anastetuksi vastustajalta toista sataa asetta, niin että aseellisten lukumäärä nousi kahteen sataan. Kun ei kapina muissa osissa kaupunkia ollut onnistunut, voi vastustaja lähettää suurimman osan voimis-

taan Barmbeckin kaupungin osaa, kapinallisten pesäpaikkaa piirittämään. Barmbeckin työläisten oli pakko siirtyä puolustukseen.

Kello 9 aamulla, siis neljä tuntia kapinan alkamisen jälkeen, sai Hampurin kapinan johto tiedon Chemnitzin konferenssin päätöksestä, ja antoi Barmbeckin puolustajille määräyksen lopettaa sotatoimet. Nämä kieltäytyivät toteutemasta ja jatkoivat taistelua, rakentaen joka suunnalle, missä poliisit hyökkäsivät, barrikaadeja. Puhtaasti katutaisteluteknillisessä suhteessa on Barmbeckin puolustus esimerkiksi kelpaava. Itse barrikaadit olivat hyvin heikosti miehitettyjä. Barrikaadien puolustajat olivat taitavasti kätkeytyneet barrikaadien viereisiin taloihin, ullakkoille, katoille savupiippujen taa, akkunaluukkuihin j.n.e., josta he tarkalla tulella ampuivat barrikaadeja lähestyvää vihollista. Barrikaadien rakentamiseen ottivat innokkaasti osaa aseettomat työläiset, vanhukset, naiset ja lapset. Vieläpä osa pikkuporvaristoakin oli toimekkaasti mukana barrikaadien rakentamisessa.

Suojeluspoliisi, jolla oli monikymmenkertainen ylivoima, kuularuiskut ja panssariautot, hyökkäsi epävarmasti ja veltosti, eikä se koko ensimmäisen kapinapäivän kuluessa päässyt tuumaakaan eteenpäin. Seuraavana päivänä, jolloin vastustaja oli saanut Stettinistä avukseen osaston varsinaista sotaväkeä, Reichswehriä, risteilijän ja kaksi torpedovenettä Kielistä mukanaan osasto merijalkaväkeä, sekä jonkun määrän Hampurin ympäristöltä saapuneita f. scistijoukkoja, nousi hyökkääjien lukumäärä kuuteen tuhanteen. Koko lokakuun 24 päivän jatkoj tämä sotalauma hyökkäyksiään pientä vallankumoustaistelujain joukkoja vastaan, yhtä huonolla tuloksella kuin edellisenäkin päivänä, siitä huolimatta, että se

haaskasi suunnattoman määrän ampu-
matarpeita, joilla se sai aikaan hyvin
vähän vahinkoa taitavasti ympäristöön-
sä mukautuneille puolustajille. Sitä-
vastoin oli rauhallisten asukkaiden kes-
kuudessa uhrien lukumäärä tuntuva.

Yöllä lokakuun 25 päivää vasten sai-
vat Barmbeckin puolustajat uudelleen
määräyksen lopettaa taistelu. Tällä
kertaa päättivät he nähdessään, että
heidn esimerkkiään ei oltu muualla seu-
rattu ja että taistelun jatkaminen niin
oilen oli turhaa, totella annettua mää-
raystä. He perääntyivät barrikaadeil-
taan, mutta **perääntyivät mallikelpoi-**
nessa järjestyksessä. Aamuun mennes-
sä suurin osa kapinallisista poistui bar-
rikaadeiltaan, **vieden mukanaan aseensa**
ja kätkien ne visusti tulevia taiste-
luita varten. Tätä perääntymistä suoje-
livat barrikaadeille jääneet toverit, jot-
ka vielä pari päivää pidättivät vihollisen
sotalauman hyökkäystä, antaen tovereilleen
mahdollisuuden kadota jäijettämiin ja
kätkeä aseensa.

Barmbeckin puolustajat menettivät
kaiken kaikkiaan vain 5 miestä kuolleina,
jota vastoin hyökkääjät, jotka toimi-
vat suurissa laumoissa ja epäröiden,
menetivät 80 miestä kuolleina ja suu-
ren määrän haavoittuneina.

Näemme siis, että Barmbeckissa kou-
rallinen aseistettuja työläisiä enemmän
kuin kaksi vuorokautta menestyksellä
taisteli monikymmenkertaista ylivoimaa
vastaan, ja kaiken tämän jälkeen osasi
perääntyä taitavasti, levollisesti, to-
siaankin loistavassa järjestyksessä.

Herää kysymys, miten on mahdollista,
että Barmbeckin työläiset joutuivat
taistelemaan yksinään, jätettyinä oman
onnensa nojaan, huolimatta vallanku-
mouksellisesta mielialasta koko Hampu-
purin ja koko Saksan työväen keskuus-
dessa? Miksei kommunistinen puolue,
johon nämä joukot luottivat, voinut
viedä niitä taisteluun Barmbeckissa

taistelevien tovereittensa avuksi? Mitä
tapahtui muissa osissa kaupunkia sil-
ioin kuin Barmbeckin työläiset kävivät
taisteluaan, odottaen apua?

Ensimmäisen kapinapäivän aamuna
lakko Hampurissa laajeni, ulottuen
melkein kaikkiin kaupungin teollisuus-
ja liikennelaitoksiin. Lakossa olevat
työläiset tungeskelivat suurin joukoin
tehtaittensa edustalla, ymmällään
kuunnellen ja katsellen sinne päin,
missä käytiin taistelua, osaamatta ottaa
siihen osaa, kun eivät tienneet, mistä
oli kysymys. Vasta myöhemmin päiväl-
lä saapui näihin joukkoihin kommunisti-
sista puhujia, jotka rupesivat selittä-
mään, mitä oli tekeillä. Kehottivatko
nämä puhujat työläisiä viipymättä läh-
temään kaduille taistelemaan, ei ole
tiedossa. Nähtävästi ei. Tiedämme jo,
että muutama tunti kapinan alkamisen
jälkeen oli saapunut määräys kapinan
peruuttamisesta. Kun toiselta puolen
taistelu oli jo alkanut, on hyvin ym-
märrettävää, että hampurilaiset toverit
joutuivat vaikeaan asemaan, että saa-
punut määräys oli omiaan herättämään
heissä epäröintiä, jonka täytyi viedä
puolinaisiin toimenpiteisiin.

Tällainen puolinen toimenpide oli
se, että samalla kun Barmbeckin työ-
läiset taistelivat monikymmenkertaisen
ylivoiman kanssa, järjestivät kommu-
nistit keskikaupungilla suuremman
poliittisen mielenosotuksen, sensijaan,
että olisivat johtaneet nämä joukot vä-
littömään taisteluun. Kun mielenosotta-
jien joukot saapuivat ammattiliittojen
talon edustalle, jossa mielenosotusko-
kouksen piti tapahtua, saivat he vas-
taansa kuulasateen ammattiliittojen ta-
lolta, joka sosialidemokraattisten am-
mattiyhdistysjohtajien toimesta oli po-
liisin miehittävä. Täten saivat Hampu-
rin työläiset uuden tuntevan osotuksen
siitä, että sosialidemokraattien johtajat
olivat pysyneet samoina Noskeina ku-

ten ennenkin, aina valmiina, kun tarvitaan, tarttumaan aseisiin työvälkeä vastaan.

Edelläolevasta lyhyestä kuvauksesta jo näkyy, kuinka paljon Hampurin kapina antaa ajattelemisen aihetta valtaankumoukselliselle taistelijalle. Barmbeekin työläisten sankarillinen taistelu on kauneimpia lehtiä työväen vallankumoustaistelujen historiassa. Se ei ole ainoastaan omiaan herättämään kaikissa luokkatietoisissa työläisissä ihailua näitä tuntemattomia, todellisia val-

lankumouksen sankareita kohtaan, vaan antaa se paljon käytännöllistä, esimerkiksi kelpaavaa oppia, mikä on pääasia. Myöskin hampurilaisten toveriemme virheistä voimme oppia paljon. Hampurilaisten toveriemme virheet osoittavat meille ennen kaikkea, kuinka oikeassa olivat kansainvälisen köyhälistön suuret johtajat, Marx ja Lenin, terottaessaan työläisten mieliin, että lapina on taitoa, jota täytyy oppia.

11. IV. 25.

T. L e h e n.

Osuustoiminta ja Neuvostovaltojen Liiton suunnitelmallinen talous

”Koska meillä kerran on valtiolta proletariaatin käsissä ja koska tällä valtiovallalla on kaikki tuotannonvälineet, niin tehtäväksemme on todella jäänyt vain koko väestön liittäminen osuuskuntiin.” — Lenin.

Alkuhuomautuksia

TOVERI Lenin on kirjoittanut paljon osuustoiminnasta. Hänen kirjoituksensa koskettelevat osuustoimintaa kapitalistisessa järjestelmässä, Neuvostovallassa ennen uutta talouspolitiikkaa ja uuden talouspolitiikan kaudella, Neuvostovallan kannalta katsottuna hän näki osuustoiminnassa: 1) ainoa, jonka kapitalismi on luonut joukkoja varten, ”jota meidän myös on käytettävä” koska se 2) ”on paras jakelun elin” ja 3) se yhdistää pikkutalouksia ja johtaa ne suurtuotantoon.

Koettaen pitää näitä ajatuksia ohjeina on tässä kirjoituksessa tarkoitus käsitellä Neuvostovallan osuustoimintalysymystä ja erikoisesti kulutusosuuskuntia valtion taloussuunnitelmassa.

Aluksi merkitsemme ne alat, joilla osuustoimintaa Neuvostovallassa esiintyy. Siitä saamme seuraavanlaisen ryhmittymyksen:

I) Kaupungeissa ja väestökeskuksissa:

- a) Kulutusosuuskuntia.
- b) Työartteleita.
- c) Rakennustarve- ja asunto-osuuskuntia.
- d) Luotto-osuuskuntia.

II) Maaseudulla:

- 1) viljelijäin,
 - a) Kulutusosuuskuntia.
 - b) Tuotanto-osuuskuntia:
 - 2) käsityöläisten.
 - c) Tuotannonväline-osuuskuntia.
 - d) Luotto-osuuskuntia.

Tästä ryhmytyksestä selviää, että suurin osa osuuskunnista kuuluu kahteen pääryhmään ja osa on ikäänkuin välimuoto. Näin saadaan ryhmitys: 1) kulutusosuuskunnat, 2) tuotantosuuskunnat, 3) välimuodot (niissä tärkeät luotto-osuuskunnat). Tämä ryhmitys pohjautuu osuustoiminnan historialliseen alkuperään: kulutusosuuskunnat kuluttajien yhtymiä välillä kiskontaa vastaan ja tuotantosuuskunnat pikkutuottajien yhtymiä puolustautuaksensa suurtuotannon hävittävää vaikutusta vastaan; luottoosuuskunnat ovat edellisiä avustavia ja onkin niillä vasta proletaarisessa valtiossa suurempi merkitys.

Neuvostovaltion tämän hetkinen kansantalouden tila on sellainen, että on täysi syy säilyttää tuo historiallinen jako. Sen sijaan on kyseenalaista, missä määrin nyt vielä esiintyvien eri toimintojen työläisten osuuskuntien on sallittava kehittyä ja eikö sitävastoin ole koetettava tarkoituksellisesti pyrkiä yhtenäiseen, keskitettyyn kuluttajien liittoon. Tämä esitys perustuu viime-mainitulle katsomukselle ja sillä pohjalla tarkastelemme erikoisesti kulutusosuuskuntia.

Kulutusosuuskuntien kehityksestä ja nykyhetken asemasta Neuvostovallassa

Neuvostovaltojen Liiton kulutusosuuskuntien keskuksena on Keskusliitto, siihen liittyvä työläisosuuskuntien jaosto sekä sotilaosuuskuntien ja kuljetusosuuskuntien keskus.

Keskusliiton pääkonttoorissa on 24 osastoa ja henkilökuntaa (20 /4 1924 2,257 henkilöä (1/10 1923 3,043). Pääkonttoorin kustannukset olivat kalenterivuodelta 1923 9,026,708 ruplaa. Kulujen jakaantuminen ja suhde muuttariin edellisiin vuosiin pros. oli seuraava:

	1913	1916	1922	1923
1) Lainat, diskontto ja muut pankkikulut ^o	8,3	26,2	22,8	33,04
2) Kauppa- ja teollisuusverot	1,9	2,3	5,9	15,91
3) Henkilökunta	53,8	46,6	36,5	25,73
4) Kanslia, posti, paino y. m. kulut	36,0	24,9	34,8	25,32
	100	100	100	100

Ensimmäisen ja toisen ryhmän menojen ehdoton määrä oli v. 1923 rpl. 4,419,090 ja kolmannen ja neljännen rpl. 4,607,618, siitä yksin palkat rpl. 2,322,632.

Vaihtoon suhtautuivat kaikki liikukulut seuraavasti:

	1913	1922	1923
Henkilökunta yksinään ^o	1,63	3,37	1,42
Kaikki kulut yhteensä ^o	3,20	7,30	5,50

Pääkonttorissa oli vaihto v. 1923 henkilöä kohti 75 tuh. rpl.

Keskusliiton omia kaupallisia elimiä oli 1/1 1923 16 konttoria ja osastoa eri paikoilla maata ja niissä 2,863 henkilöä. Näistä jo v. 1924 loppuun lakkautettiin 6 osastoa.

Kulutusosuuskunta-järjestön verkkoa ja sen kehitystä muutamilta vuosilta kuvaavat seuraavat luvut:

	1920	1922	1924(I II)
Keskusliiton alaisia lään- ja piiriliittoja	85	911	205
Kulutusosuuskuntia ja yhdistyksiä	25000	24559	19319
Jakelupaikkoja tai myymälöitä	—	51641	25136

(Yksityiskauppiaita lasketaan olevan noin 400 tuh.).

Kulutusosuuskuntien yhteinen kokonaisvaihto oli seuraava (milj. r.):

	1913	1922	23	1923-24
Kaupunkiosuuskunnat	—	276,5	600	
Maaseutu	—	157,6	300	
Yhteensä	250	433,1	900¹⁾	

Osuuspääomia perusosuuskunnissa oli v. 1924 lopussa pyöreissä luvuissa 16 milj. ruplaa.

¹⁾ Luku ei lopullinen.

Jäseniä kaupunkiosuuskunnissa v. 1924 lopussa pyöreissä luvuissa 3 1/4 milj. ja maaseutuosuuskunnissa samoin 3 1/4 milj. henkeä, siis kaikkiaan 6 1/2 milj.

Edellä esitetyn perusteella voidaan vetää seuraavat päätelmät:

1) Koneisto ylhäältä alas saakka kantaa perinnäisen sattumavaraisen synnyn leimaa, ei ole johdonmukaisesti keskitetty, mutta yläosissansa paisutettu ja alhaalla riittämätön jaollisuus;

2) Kulujen jakaantuminen osoittaa, että kulutusosuuskunnat ovat olleet huomattavana sosialistisen valtion pääomien kasaamisen välineenä: huomattavat veroluontoiset rasitukset ja tavattomat korkorasitteet. Henkilöluvun palkat olivat Keskusliitossa jo v. 1923 lopulla keskimäärin noin 65 ruplaa kuukaudessa. Vaikka kulut Keskusliitossa olivat alenneet vuoteen 1923 edellisestä vuodesta, niin olivat ne liki kaksi kertaa suuremmat kuin v. 1913; valtiolle menevät maksut ovat tavattomasti kolonneet.

3) Vaihdoista tuli noin 15 ruplaa v. 1924 talonpoikaistaloutta kohti eli noin 5—6 osa kunkin talouden vuotuisesta ostosten määrästä. Kaupungissa noin 1/3 osuuskunnan jäsenen palkasta tuli osuiskauppaan, ja jokaista kaupunkiaista kohti tuli vaihdosta noin 25 rpl. Osuuskuntien kolonaisuusvaihto oli noin 30 pros. koko kotimaisesta kaupasta.

4) Kaupunkiosuuskunnissa oli v. 1924 osuuspääomaa jäsentä kohti noin 2:60 rpl. ja maaseudulla 2:50 rpl.

5) Maaseutujäseniä oli v. 1924 noin 18 pros. talouksien luvusta ja kaupunkijäseniä 59 pros. ammattiliittojen jäsenluvusta.

6) Kulutusosuuskuntien myymälöitä oli v. 1924 keskimäärin yksi joka 16 asutuspaikalle, kun yksityiskauppoja oli jokaisella asutuspaikalla.

On vielä syytä ottaa huomioon, että osuustoiminnallinen valistustyö on si-

läli heikentynyt, mikäli on tultu portaikon alemmalle asteelle t.s. lähennytty laajoja joukkoja.

Miten tavara kulkee tuossa paisutuksessa portaikossa, esitettäköön tässä kuvaavana tavarankulku Keskusliitosta Siperiaan (Keskusliittoon se on jo voinut kulkea seuraavasti: tehdas, trusti, syndikaatti, Keskusliitto): Keskusliitto, Siperian osasto Moskovassa (Keskusliiton huoneustossa), Siperian osuusliitto, lääniliitto, piiriliitto ja osuuskunta, siis kuusi porrasta.

Tuo paisutettu, moniportainen koneisto se on vaikuttanut kulujen suuruuden kautta hintoja kohottavasti ja että osuuskunnat eivät ole voineet olla linnoillansa riittävän kilpailukykyiset. Niinpä ovatkin tuttavilla ne paljon puhutut jopa viisinkertaiset hinnat tulitikuille y.m. Liikkekustannukset esim. Leningradin läänissä tekivät hinnoissa v. 1924 lopulla osuuskuntien kolmessa aimmassa portaassa yhteensä seuraavat lisäykset:

Suola	17,6 %—73,2 %
Tulitikut	18,5 %—64 %
Karttuuni	22,4 %—68,6 %
Nahka	21,8 %—35 %
Nauhat	24,2 %—36,6 %
Petrol	18,6 %—57 %

Mutta jos otamme neljä porrasta ja tavarankulkuun tulleita lisäyksiä pelkistä liikkekuluista alhaisimpien esiintyneitten lukujen mukaan, niin saamme seuraavan prosenttisuhteen:

Keskusliitto	5
Lääniliitto	6
Piiriliitto	10
Osuuskunta	10
	<hr/>
	31 %

Tästä Keskusliiton laskelmien mukaan noin puolet lankeaa korko- ja veroluukin, sen lisäksi kuljetus ja voitokussakin asteessa.

Voittoa tavoittelemaan on pannut halukkuutta pääomia, mutta suureksi osaksi myös aivan perinnäinen kauppiain lairustus: miten vain saisi enemmän voittoa. Tällainen pyrkimys johtaa suoraan siihen, että tavaravarasto kootaan voittoa antavista lajeista, vaikkakin ne eivät vastaisikaan kuluttajiston tosiasiallisia tarpeita, keinotteluun kaupassa.

V.K.P:n Leningradin Läänikomitean yhteenvedot läänin kulutusosuuskuntien toiminnasta v. 1924 ovat seuraavat ja ne kelpaavat mielestämme yleistettäväksi.

1) Harvinaisen korkeaksi asetettu **myyntivoitto** ja korkeat **liikekustannukset**.

2) Järjestelyn heikkous.

3) Väestön vähäinen liittyminen osuuskuntaan.

4) Neuvontatoimen heikkous.

5) Kulakkiaineksen vaikutus ja väärinkäytökset muutamissa osuuskunnissa.

6) Myyntiä yksityiskauppiaille.

7) Heikot omat varat.

Näihin allekirjoittanut lisäsi: 1) henkilöt usein komentavia virkamiehiä, jotka karkoittavat ostajan ja 2) **ei taroituksen mukainen koneisto**.

Näistä kulutusosuuskuntien puutteellisuuksista huolimatta oli jo sellaisia saavutuksia osuustoiminnan eduksi yksityiseen yritykseen verraten kuin esim. Leningradin läänin kauppatalon numerot esittävät vähittäiskaupan kehityksestä:

	Syysk. v. 1924	Jouluk. v. 1923
Osuuskunnat	65 %	14 %
Valtion liikkeet	23 %	26 %
Yksityiset	11 %	60 %

Siis yksityiskaupan ja osuuskuntien myyntimäärät kääntyivät Leningradin läänissä yhdeksässä kuukaudessa aivan ylösalaisin. Mutta esim. Ukrainassa oli osuuskuntien myynti ainoastaan 8 %

vähittäiskaupassa, hallitsevana yksityiskauppa. Tukka-kaupan alalla on valta-asema osuuskunnilla ja valtion liikkeillä.

Sosialisoidun ja yksityiskaupan keskinäistä suhdetta valtakunnan kokonaisuudessa kuvaavat seuraavat luvut:

Tilivuosi	Valtion kaupp-		Yksityiskaupan	
	osuuksuntien osuus		osuus	
	Milj. rpl.	%	Milj. rpl.	%
1922—23	4417	56	3392	44
1923—24	8863	63	5207	37

Näin olemme koettaneet, kylläkin liian suppeasti, esittää, missä asemassa kulutusosuustoiminta on ja mitä heikkouksia siinä on olemassa. Seuraavassa siirrymme tarkastelemaan, mitä perusteita jo on esitetty uudelleen järjestämiselle ja miten koko koneisto olisi järjestettävä, että se vastaisi kuluttajalle keskeistä vaatimusta: **hyvää, halvalla ja nopeasti**.

Osuustoiminta ja valtion taloussuunnitelma

Hyvää, halvalla ja nopeasti. Jos kulutusosuuskuntien on tyydytettävä Neuvostovaltojen Liiton sekä kaupunki että maaseudun raatajien vaatimuksia, niin on syytä lähemmin tarkastella, miten osuuskunnat voisivat tämän toteuttaa.

Ensimmäisen vaatimuksen, hyvää, tyydyttäminen lienee verrattain helppo, kun vain osuuskuntatoimitsijat ovat tehtäviensä tasalla: omaavat riittävän tavaratuntemuksen, pitävät huolta kuluttajapiirinsä todellisista tarpeista eivätkä voiton tavoittelun vuoksi käytä yksityiskauppiaille niin yleisiä, n.s. petollisia kauppatapoja. Tämän vaatimuksen täyttäminen riippuu siis suurimmaksi osaksi kulutusosuuskuntien sisäkohtaisista, subjektiivista tekijöistä.

Toisen vaatimuksen, halvalla, täyttämässä tulevat jo sekä subjektiiviset

että Neuvostovalan kansantalouden ja sen suunnitelmallisen hoidon objektiiviset tekijät vaikuttamaan. Ensinnäkin se asettaa osuuskunnille itsellensä vaatimuksen, että 1) voitto on oleva kohtuullinen ja 2) kulungit supistettava minimiin. Nykyään tästä kaikesta seuraa se, että koneisto on tarkistettava ja uusittava, tarpeeton siitä poistettava. Mutta tähän liittyy välittömästi kysymys kulutusosuuskunnista valtion yleisessä taloussuunnitelmassa. Ja tässä meidän on muistettava тов. Leninin ohjeita, ja valtion on siis: 1) annettava suoranaista finanssitukea, 2) helpotuksia lainojen koroissa, 3) verorasitteet minimiin. Työ- ja puolustusneuvoston läheisellä päätöksellä määrättiin 10 milj. ruplaa tähän tarkoitukseen. Luoton annossa ovat kustannukset olleet korkeat, kuten edellä mainitut Keskusliiton tilastot osoittavat, mutta ne ovat vielä kohonneet senkin vuoksi, että ratat ovat kulkeneet monissa portaissa, joissa kussakin huomattavat kulut. Sellä kysymys korkokannasta että valtion asettamista veroluontoisista rasitteista on yhteiskuntamme pääomien kasaamisen kysymyksiä ja ovat ratkaistavat sen pohjalla. Kulutusosuuskuntien on tietysti suoritettava tehtävänsä tässä suhteessa, mutta on syytä tarkistaa, missä määrin kulutusosuuskuntia sopii käyttää tähän tarkoitukseen, varsinkin nyt, kun niiden on käytävä yhä kiivastuvaan kilpailuun yksityisen yrittäjän kanssa. Oma pääomiansa osuuskuntien tietämin on korotettava.

Kolmannessa vaatimuksessa, nopeasti, ollaan myös tekemisissä sekä osuuskuntakoneiston sisäisten kysymysten että valtion yleisen taloussuunnitelman kanssa. Että osuuskunnat voisivat täyttää tämän vaatimuksen, riippuu suuresti määrässä sekä koko osuustoimintaverkon rakenteesta, että kunkin yksityisen osuuskunnan erikoisesta ra-

kenteesta ja asioitten kulusta niissä. Koska koneiston yksinkertaisuus ja joustavuus lisää nopeutta, niin jo siitä syystä on kiinnitettävä huomiota tähän kohtaan. Ja koska tulemme sikäli vähemmän rahapääomilla toimeen, mikäli vuorottelu rahamuodossa olevan pääoman ja tavarapääoman välillä on nopeampi, niin on tämän vaatimuksen toteuttaminen tärkeä liikepääoman kannalta. Kiertonopeus sarjassa raha-tavara-raha voidaan suurimmalta osalta säännöstellä osuuskuntien sisäisenä asiana, mutta se ei ole vielä koko asia. Kun asetamme kysymyksen tavaroiden kierrosta tuottajalta kuluttajalle, niin tässä kulutusosuuskunnat tulevat tekemisiin itsensä ulkopuolella olevain tekijäin kanssa ja tällaisia ovat: 1) valtion hallussa oleva suurteollisuus, 2) vuokratu teollisuus, 3) pikkuteollisuus ja 4) elintarpeita ja raaka-aineita tuottava laaja talonpoikaistalous. Kun yksityistalouksien hallussa on tuotannosta valtava osa ja laadultaan niin tärkeä osa kuin elintarvetuotanto, niin siitä syystä **kauppa** on toistaiseksi ainoa, joka voi olla tuon tuotannon tuotteitten liikuttelijana. Näin siis osuuskuntiakin on katsottava tällä hetkellä puhtaasti kaupallisina laitoksina, eikä yksinkertaisesti jakelueliminä, ja siten ne ovat osa koko kaupakoneistosta. Kun niiden tehtävä on samalla kilpailukeinoin käydä taistelua yksityiskauppaa vastaan, niin onnistuu se sikäli, mikäli valtakunnan yleisessä taloussuunnitelmassa asiat asetetaan siten, että kulutusosuuskunnat ovat edullisessa asemassa ainakin valtion teollisuuden tuotteitten saantiin nähden t.s. miten nopeaksi ja suoraksi järjestyy tavaran kulku **tehlaasta osuuskappaan**.

Tältä perusteelta lähtien on käytävä tarkastamaan kulutusosuuskuntien verkoston rakennetta ja sen uudistamista.

(Jatkoa seuraavassa numerossa.)

Osuustoiminta K.A.S. Neuvosto-Tasavallassa

OOSUUSTOIMINTALIIKETTÄ on Karjalan alueella ollut vuodesta 1908. Mutta tsaarivallan aikana ei se kuitenkaan päässyt sanottavasti kehittymään, sillä viranomaiset näkivät siinä vallankumouksellisen, tsaristista itsevaltiutta särkevän järjestön. Käytännön hyväkseen alueen maantieteellisesti eristettyä asemaa ja sota-aikana sotalakeja, ne asettivat sen toiminnalle kaikellaisia esteitä, jopa lakkauttivatkin osuuskauppoja, varsinkin suomen- ja karjalankielisillä alueilla.

Helmikuun vallankumouksen jälkeen v. 1917 sai osuustoiminnan kehitys erikoista virikettä. Jo v. 1918 perustettiin Petroskoissa "Luotto- ja Tuotannollinen Osuusliitto (Kraisojus), joka toimi entisen Aunuksen läänin alueella ja yhdisti lähes 200 paikallista osuusliikettä. Nimestään huolimatta oli noitten osuustoimintaliikkeitten pääasiallisena toimintahaarana kulutusosuustoiminta. Neuvostovallan maalisk. 20 p:nä 1920 kulutusosuuskunnista anfangan asetuksen perusteella muuttui Liiton ja sen alkeisosuuskauppojen nimikin tarkoitustaan vastaavaksi: "Aunuksen Läänin Osuuskauppojen Liitosi".

Karjalan Kommuinin perustamisen jälkeen muodostui sen alueelle kuuluneista osuuskaupoista oma "Karjalan Osuuskauppojen Liitto" (Karsojus). Ja Karsojusin voimistuttua yhdistettiin syksyllä 1922 tähän liittoon myöskin "Aunuksen Läänin Osuuskauppojen Liitto".

Vuodesta 1922 oli osuuskauppojen tehtävänä meillä väestön varustaminen elintarpeilla ja tavaravaihtokauppa valtion elintarvekomisariaatin valvonnan alaisena ja sen antamien määräysten mukaisesti. Vuoteen 1924 voimassa olleen asetuksen mukaisesti tuli kaikkien kansalaisten kuulua osuuskauppo-

jen jäsenyyteen. Näistä seikoista johdettiin, etteivät osuuskaupat omanneet paikallista merkitystä eikä aloteukykyä, joka kuitenkin on osuusliikkeen ainoa käyttövoima, koska se vetää esille etuja kilpailukysymykset maatalouden ja kaupan alalla. Kun tähän meillä Karjalassa lisätään v. 1921—22 rosvohyökkäyksen tuottama tappio ja hävitys, jolloin kymmeniä osuuskauppoja perinpohjin hävitettiin ja ryöstettiin, niin saa selvän käsityksen siitä minkä verran osuustoiminta ennen vuotta 1924 kykeni olemaan vaikuttavana tekijänä Karjalan taloudellisen elämän kohottamisessa.

Vasta sen jälkeen kuin V.K.P. ja Neuvostovalta oli vapautunut sellaisista ensiluokan taloudellisista tehtävistä kuin teollisuuden ja rahakannan lujittamisesta, voidaan vuoden 1924 alusta alkaen havaita kuinka osuustoiminta kaupan ja maatalouden alalla alkaa näytellä sille proletarisessa valtiossa kuuluvaa osaa. Tärkeimmät toimenpiteet, joita Neuvostoliiton koko alueella viime vuoden alusta lähtien suoritettiin, olivat seuraavat:

1) siirtyminen vapaaehtoiseen jäsenyyteen,

2) annettiin puolueen riveistä noin 4,000 tottunutta työntekijää liittojen ja paikallisten osuuskauppojen työhön sekä otettiin osuustoiminta puolueen välittömän ohjauksen alaiseksi, ja

3) osuustoiminnallisille järjestöille annettiin pitkäaikaisia valtion lainoja sekä velvoitettiin pankit ja trustit ensitilassa varustamaan osuustoiminnalliset järjestöt luotolla ja tavaramalla.

Suhteellisesti ovat nämä toimenpiteet suoritettut myöskin Karjalassa. Ja ottaen huomioon meidän erikoisen maantieteellisen asemamme — harvan asutuksemme, yhteyden heikkouden,

kulkuteitten puutteen — josta on seurauksena että tavaravaihto voi tapahtua vain 3—4 kertaa vuodessa, velvoitti Työ- ja Puolustusneuvosto kaikki pankit ja teollisuusjärjestöt antamaan luottoa Karjalan osuusjärjestöille 4—6 kuukauteen.

Näiden uudistusten ohella, toiminnan saattamiseksi joustavammaksi ja välittömämmäksi, jaettiin "Karjalan Osuuskauppaliitto" vuosi sitten kahdeksi piiri-liitoksi: Pohjoista aluetta varten "Kemin—Uhtuan Piiri-Liitto" ja etelä-Karjalaa varten "Karjalan—Äänisen Piiri-Liitto". Maatalous- ja luotto-ostustoimintahaarat työskentelevät edelleenkin koko Karjalan mitta-alaavassa kahtena eri liittona.

Valtion lainoja on "Karjalan—Äänisen Piiri-Liitto" saanut 100,000 ruplaa ja "Kemin—Uhtuan Piiri-Liitto" "Severolesin" kautta sahatyöläisten varustamiseksi 200,000 ruplaa. Ja osuustoiminnan Karjalassa edelleen lujittamiseksi on nykyään keskuksessa ratkaistavana 290,000 rpl. lisälainan myöntäminen. Tätä anomusta on Luoteisen Alueen Osuuskauppaliitto ja Talousneuvosto (Ekoso) puoltanut. Päitsi näitä lainoja on valtion pankeissa, trusteissa ja Luoteisen Alueen Osuuskauppaliitossa edellämäinuilte kahdelle Karjalan Osuuskauppojen Piiri-Liitolle avattu luottoa 710,000 ruplaa.

Järjestömuodon uusiminen, henkilökunnan parantamisen ja taloudellisen pohjan lujittamisen kautta onkin viime vuonna saavutettu huomattavia tuloksia, jotka takaavat osuustoiminnan edelleen kehittymisen ja osoittavat otetun suunnan oikeaksi.

Seuraavat numerotiedot puhuvat selvää kieltä Karjalan osuustoiminnan kehityksestä: Liittojen yhteinen liikevaihto talousvuonna 1923—24 oli 950 tuh. rpl. ja talousvuonna 1924—25 — 2,240,000 rpl., osuuskauppojen liike-

vaihto 1923—24 oli 1,840,000 rpl. ja 1924—25 jo 5,470,000 rpl.

Jäsenmäärä liitoissa 1/III — 24 oli 12,037 ja 1/III — 25 jo 21,000.

Liikkeiden lukumäärä liitoissa 1/III — 24 oli yht. 99 ja 1/III — 25 jo 134.

Kauppojen lukumäärä 1/III — 24 oli liitoissa 124 ja 1/III — 25 se oli 189.

Kun Karjalan koko alueella on 62 pitäjää, niin tulee keskimäärin kolme kauppaa jokaista pitäjää kohti. Tämä ei kuitenkaan ole näin kirjaimellisesti jakautunut sellaisilla harvaan asutuilla seuduilla kuin Uhtuan kihlakunnassa. Mutta jos siellä kauppojen lukumäärä onkin pienempi, ovat ne sitä paremmin siellä järjestetyt ja vakavaraisemmalla pohjalla.

Näiden koulutusliikkeiden lisäksi on Karjalan alueella 65 maatalousosuuksuntaa, joissa jäseniä 4,423. Karjalassa, jossa maatalous on maantieteellisen aseman vuoksi heikko, harjoittavat ne toimintansa tueksi myöskin kauppaa kulutustarpeilla, siten osaltaan täydentäen kulutusosuuskauppojen verkkoa väestön varustamisessa.

Osuuskauppojen omissa varoissa ei viime vuoden aikana ole tapahtunut könoamista sen vuoksi, että viime vuoden ajalla tavarain hinnat lakkaamatta laskivat. Esimerkkinä mainittakoon, että "Karjalan—Äänisen Piiri-Liitto" alensi hintoja varastossa olleille tavaroille viime vuoden aikana 56,000 rpl. eli 5½ % koko liikevaihtosummasta. Lopputuloksena kuitenkin selvittiin tästä osuuskaupoille vaikeasta tilanteesta tappiota.

Liittojen omat varat tekevät noin 150,000 rpl. ja osuuskauppojen omat varat noin 220,000 rpl. Kun näihin summiin lisätään valtion lainat ja luotto niin huomataan, että osuuskaupoilla on jotenkin vankka pohja toimintansa edelleen kehittämiseksi. Tämä on sitä varmempi kun otetaan huomioon, että olemme tavara- ja rahamarkkinoilla sa-

manaikaisesti päässyt vakavalle perustalle, joten vastainen kauppatoiminta voi tapahtua täysin suunnitelmallisella ja lujalla pohjalla.

Lopuksi on sanottava, että niin Karjalan kuin koko Neuvostoliiton mitta-kaavassa — sikäli kuin valtion talous ja varallisuus nousee — kehittyy myöskin osuustoiminta, vetäen laajoja työtätekevän väestön joukkoja neuvostovalanrakennustyöhön ja sitä tietä sosia-

listiseen yhteiskuntaan. Käytännössä toteutamme nyt sitä, minkä Marx päätöslauseilmaehdotuksessaan esitti v. 1868 Lontoon sosialistikonferenssille: "Vasta silloin kuin valtiovalta on proletariaatin käsissä, voi osuustoiminta todellisesti täyttää sille kuuluvan tehtävän maatalouden ja tuotannon järjestäjänä sekä väestön kulutustarpeitten hankkijana ja jakajana."

A. V a l l d e n.

Maatalousluotto Karjalassa ja Karjalan Maatalouspankki

Kirj. A. U s e n i u s

Esitän ensin muutamia numeroita Karjalan maataloudesta.

V. 1920 väenlaskun mukaan oli Karjalassa talouksia 35,594. Talonpoikaisväestöä 181,812. Viljeltyä maata 64,650 desj., niittyä 172,186 desj. Lehmäiä 54,071; hevosia 28,684; lampaita 74,832; sikoja 1,626 ja poroja 1,375 päätä

Taloutta kohden tuli:

Peltoa	1,7 desj.
Niittyä	5,3 „
Lehmiä	1,7 päätä
Hevosia	0,9 „

Talouksien laadusta Karjalassa antavat valaisevan kuvan seuraavat tilastot. Talouksista oli:

Ilman viljelysmaata	11 %
Viljelty ala alle 1 desj. ...	60 „
Viljelty ala 1—2 desj. ...	25 „
Viljelty ala yli 2 desj. ...	4 „
Ilman karjaa	3 %
Ilman hevosia	38,3 „
1:n hevosen	54,5 „
2:n hevosen	3,7 „
3:n hevosen	0,5 „

Ilman lehmiä	6,8 %
1:n lehmän	36,4 „
2:n lehmän	35 „
3:n lehmän	15,5 „
4:n ja useamm. lehmän	6,3 „

Sodan aikana väheni hevosluku 39,3 %. Isompi karja 14,5 %. Näistä numeroista näkyy miten ääretön työ on edessämme maatalouden kohottamisen alalla. Ensi sijassa on kiinnitettävä huomiota maanjakoon ja suonkuivaustyöhön. Nämä toimenpiteet antavat mahdollisuuden suurentaa viljeltyä maa-alaa ja parantaa karjan ruokintamahdollisuuksia.

Maatalousluottotoiminta

Maatalousluottotoiminta alkoi Karjalassa v. 1923 lopulla. Silloin avattiin Luoteisen Alueen maatalousluottotoiminnan agenttuuri. Toiminta suunniteltiin tapahtuvaksi yksinomaan luotto-osuuskuntien kautta, jonka suunnitelman Kansankomisarien Neuvosto hyväksyi.

Kesäkuulla v. 1924 perustettiin itsenäinen Karjalan Maatalouspankki (Maatalousluotto-yhdistys). Nykvään toimii 42 luotto-osuuskuntaa. Niissä

jäseniä yhteensä noin 5,000. Osuuskunnille on annettu peruspääomaksi 55,170 ruplaa.

Luotto-osuuskuntien toimintapiirit on suunniteltu ja määritelty yhdessä kihlakuntien maaosastojen ja toim. p:vien komiteain kanssa. Osuuskuntien toimintapiirinä on koetettu pitää kuntaa. Mutta on suurempiakin piirejä, kuten esim. Uhtuan kihlakunta, joka toimii yhtenä piirinä.

Paremmiin toimiviksi osottautuvat pienemmät piirit, jos onnistutaan niiden hallintokustannukset supistamaan suhteellisesti niiden toiminnan laajuuden ja piirin ko'on mukaan, se on, että luotto-osuuskunnan hallinnon jäsenet hallintotehtävistä eivät vaadi palkkaa, vaan toimivat ilmaiseksi, mikäli ei se toiminta heille tuota suoranaisia aineellisia kustannuksia.

Repolan luotto-osuuskuntapiiri, joka on pienin, toimii varsin tyydyttävästi. Käsiteltyjen varojen summa tiliotteessa nousee 17,012: 30 ruplaan. Välitystoimien onnellisesta suorittamisesta saatu puhdasta voittoa 1,000: — ruplaa. Kunnassa on 336 taloutta. Jäseniä luotto-osuuskunnassa 153. Osuusmaksuina suoritettu 429: — rpl.

Jäsenien lisämaksuvelvollisuus on 29,415: — ruplaa.

Lainoja on annettu hevosten ostoon 132, summa 22,013: 65 rpl.; rakennuslainoja 4, summa 180: 40 rpl.; yksityismenoihin 11, summa 222: 07 rpl. ja muita tarkoituksia varten 3, summa 100: —

Yhteensä siis 150 lainaa. Laina-aika jakaantuu seuraavasti:

	Lainaluku	Lainojen summa
3 kk.	13	597: 91
3—6 "	8	1,600: —
6—9 "	25	2,451: 85
9—12 "	61	9,303: 65
1—2 vuoteen . . .	43	8,562: 71
Yhteensä 150		22,516: 12

Lainojen suuruus vaihtelee seuraavasti:

Laina ruplissa	Lainojen luku
10	3
25—50	4
50—100	11
100— ja yli	128

Suurin laina joka on annettu on 250 ruplaa, tämä annettu hevosen muodossa. Korko on 12 % alle vuoden ajaksi annetuista lainoista ja 8 % yli vuoden annetuista. Talletuksista ilman ylössanomisasiakaa maksetaan korkoa 4 % ja ylössanomisella talletuksista 6 %.

Olen tässä pitkälti kuvannut Repolan Luotto-Osuuskunnan toimintaa, koska se suurin piirtein kuvaa muitten luotto-osuuskuntien toimintaa.

Yleensä toteavat tarkastajat, että kaikki luotto-osuuskunnat kolmea neljää poikkeusta lukuunottamatta, toimivat tyydyttävästi. Huonosti ovat asiat niissä osuuskunnissa, jotka ovat antautuneet kaupan alalle. Sellainen toiminta helposti tuottaa tappiota, riippuen kaupanhoitajan kyvyistä.

Nykyään on tarkastettu jokaista luottoto-osuuskuntaa ja todettu noudatetun oikeata linjaa. On kuitenkin huomatta, että missä voimien säästämiseksi on valittu sama toimikunta osuuskaupalle ja luotto-osuuskunnalle, niin aina maatalouden kohottamiseksi annetut varat ovat joutuneet kiertämään osuuskauppojen käyttövaroina. Tämän tähden koetetaankin luottotoiminta pitää tarkasti erillään muusta toiminnasta, jotta varat käytettäisiin tarkoituksen mukaisesti maatalouden kohottamiseksi.

Karjalan Maatalouspankki

Karjalan Maatalouspankin toiminta on tähän mennessä ollut pääasiallisesti järjestelytyötä. Miten suureksi toiminta jo on kasvanut näkyy tilitasauksesta, tehty 1/IV — 25.

Varat		Velat	
Juoksevilla tileillä	39,500:88	Peruspääoma	151,826:25
Osiuksia yrityksissä	5,000:—	Varapääoma	3,339:62
Tavaroita	146:84	Erikoispääoma	39,439:06
Juoksevalla tilillä		Talletuksia	2,200:—
Vekseleitä ketteella	69,187:29	Lainoja	340,616:22
Lyhyt aik. lainoja	243,614:02	Nostro-kirjeenv.	3,188:50
Pitkäaik. lainoja	196,792:02	Loro	5,075:18
Loro kirjeenvaiht.	61:08	Tavaratiliveiat	203,501:05
Tavaratilisaatavat	37,958:22	Erilaitoksille	27,050:04
Eri laitoksissa	174,282:40	Korkoja	19,377:79
Omaisuus	762:13	Komissio ja kurssiv.	13,226:82
Juoksevat kulut	9,594:20		
Korkoja	16,568:72		
Komissiona maksettu	1,766:76		
Protesteerautusta veks.	3,000:—		
Pidennetyt velat	10,605:—		
Yhteensä	808,840:53	Yhteensä	808,840:53

Pääoma, joka alussa oli 200,000 ruplaa, on päätetty korottaa 400,000 ruplaan. Pääoman korotuksesta on laskettu perustajain osalle 320,000 ruplaa ja talonpoikaisosuuksien osalle 80,000.

Toistaiseksi on peruspääomasta maksettu vain 151,826:25. Siitä on paikallisia veroja kaikki paitsi 10,500, jonka Valtionpankki ja Maatalousasiaian Kansankomisariaatti ovat antaneet. Keskuksen osuutta onkin koetettu kohottaa 180,000 ruplaan ja on siitä hyviä toiveita, sillä Karjala rajamaana ja suuresta hävityksestä kärsineenä on erikoisen avun tarpeessa.

Maanviljelyskalujen ostoa varten on lainattu lyhemmäksi ajaksi Karjalan Maatalous-osuuskuntien liitolle 65,000 ruplaa, jota lainaa liitto maksaa talonpoikien ja osuuskuntien velkakirjoilla, joita se niiltä saa myömistään maanviljelyskaluista. Talonpojille annetaan lainoja eri pitkiä ajoiksi maanviljelyskalujen ja siemenien hankintaa varten. Esim. apilan ja timotein siementen hankintaa varten on laina-aika kaksi vuotta.

Miten lainat jakaantuvat eri tarkoituksia varten selviää seuraavasta taulukosta:

Tarkoitus	Pitkäaik. laina	Lyhytaik. laina	%
Hevosten ostoon	196,667:59	3,140:00	28,23
Osuuskunnille käyttöpääomaa	1,752:30	82,568:29	11,87
Osuuskunnille pääomaa	55,170:00	—	7,88
Maanviljelyskalustoon	—	66,283:27	9,36
Siemenlainoja	—	60,039:67	8,58
Tuotanto-osuuskunnille	—	68,474:25	9,73
Maanparannuslainoja	6,017:42	3,200:00	1,32
Maanjakolainaja	—	1,800:00	0,25
Rehulainoja	—	2,262:00	0,32
Rakennuslainoja	1,200:00	11,505:00	1,82
Meljerilainoja	500:00	28,190:00	3,92
Sähköistämislainoja	—	800:00	0,19
Siitotkarjalainoja	1,015:00	1,200:00	0,31
Viljan jalostam. lainoja	—	1,331:60	0,12
Muita lainoja	—	141,574:56	16,00
Yhteensä	262,322:31	37,1 % 445,270:20	62,9
Kaikkiaan		708,592:51	rupl.

Pitkäaikaiset lainat on annettu luotto-osuuskuntien kautta, tehden näin annettujen lainojen summa 254,183 rpl. Maanparannukseen annetut lainat ovat olleet lyhytaikaisia ja korkeakorkoisia, korkeintaan 2:n vuoden ajaksi ja 6—8 %. On ryhdytty toimenpiteisiin hankkimaan halvempia varoja. On myöskin jo päätetty antaa maanparannus- ja suonkuivauslainoja 5:n vuoden ajaksi ja 5 % korolla, riippuen tehtävän laadusta.

Jakosuunnitelma 3:ttä vuosineljännestä varten

sisältää pitkäaikaisia lainoja 236,500 rpl. ja lyhytaikaisia lainoja 185,000 rpl., yht. 421,500 rpl. Suurimmat erät: siemenlainoihin 82,000 rpl., kalastusta varten 70,000, maanparannustöitä varten 50,000, rakennuslainoja 25,000, hevosten ostoon 25,000, meijerilainoja 18,000, maanjakoon 15,000, siitoskarjaan 10,000 rpl., maanviljelyskoneisiin ja kalustoon 15,000 rpl. j.n.e.

Tämän jakosuunnitelman toteuttaminen riippuu siitä, saadaanko keskukselta luvattu osuus pääomaan ja käyttövaroihin ajoissa. Tähän asti on keskus käyttövaroja ajoissa lähettänyt, joten nytkin voidaan luottamuksella odottaa varojen tuloa.

Pankin työn edelleen kehittäminen

Pankin työn edelleen kehittämisessä on suurempaa huomiota kiinnitettävä

talletustoimintaan. Se on vielä aivan alkuasteella. Talonpojalla on vielä nykyisin niukalti varoja, mutta kun hän oppii heti tallettamaan jokaisen maitopatasta saamansa kopeekan luotto-osuuskuntaan, niin sitten voidaan suuresti kohottaa osuuskuntien käyttövaroja.

Neuvontatyö on ollut koko voimakasta. Luotto-osuuskunnista 27 on tarkastettu kerran, jopa 13 kaksikin kertaa. Sitä on yhä parannettava. Sitä varten on aijottu järjestää kesäkuun alussa 3-viikkoiset kurssit luotto-osuuskuntien toimitsijoita varten. Vanhan sijan niillä saa kirjanpitopuoli.

Luotto-osuuskunta-toimitsijain käsikirjan huutavan puutteen poistamiseksi on ehdotettu Luoteisen Alueen Luottoyhdistykselle, että se "Kirjan" avulla kustannettaisiin. Käsikirjaa pyydettiin Luoteisen Alueen yhdistystä sommittelemaan ja ajateltiin, että Kirja voi sen lääntää ja kustantaa Karjalan ja Luoteisen Alueen yhdistyksen avustuksella. Käsikirja olisi koetettava saada niin halvaksi kuin mahdollista.

Parantamalla luotto-osuuskuntien teknillistä työtä, pidentämällä lainausaikaa ja alentamalla korkoa, valloittaa luottotoiminta Karjalassa alaa maatalouden hyväksi, neuvostoyaltamme avuksi — yhteisen päämäärämme kommunismin saavuttamiseksi.

— Köyhälistö on käyttävä valtiollista valtaansa vähitellen temmataakseen porvaristolta kaiken pääoman, keskitääkseen kaikki tuotannon välineet valtion käsiin, s.o. vallitsevaksi luokaksi järjestyneen köyhälistön käsiin sekä mahdollisimman pian lisätäkseen tuotantovoimien määrää. — Marx ja En-

gels Kommunisisessa Manifestissa (siv. 37, seitsemännessä saksalaisessa painoksessa, vuodelta 1906).

— "Työväen taistelulle on vaan vaaraksi se, että porvaristo saa määrätä luokkasodan alkamisajan".

Kuusinen.

Taloudellinen rakennetyö ja valistuksen nousu Inkerissä

TALOUELLISEN elämän neuvostovaltainen rakennustyö on Inkerin suomenkielisen väestön keskuudessa näinä muutamina rauhan vuosina ja varsinkin aivan viimeisinä aikoina kehittynyt nopein askelin. Tosin on talonpojan asema vielä verrattain vaikea. Ilmastosuhteetkaan eivät ole suosineet maataloutta. Vasta viimeinen vuosisato oli tyydyttävä. Mutta sekään ei voinut suurta askelta eteenpäin viedä, sillä sodan ja valkoisten rosvojoukkojen hyökkäilyjen iskemät haavat eivät olleet vähäisiä. Kojien aikojen aiheuttamaa rappeutuneisuutta ei voitu kädenkäänteessä poistaa.

Paljon on sittenkin saavutettu. Karjakanta on jo entisellään, eikä maanviljelyskään ole sanottavasti jälessä siitä mitä se oli ennen sotaa. Huomioon on kuitenkin otettava ettei talonpojan taloudellinen asema tsaarivallan aikana ollut tyydyttävä. Silloinkin oli maatalous takapajuista.

Rikkaimpien kulakkitalonpoikien, maalaiskylien entisen keinotteluväen asema luonnollisesti on nyt huonompi kuin tsaarivallan aikana. Sillä niitä ei Neuvostovalta suosi. Päinvastoin. Neuvostovallan maalait säätävät, että rikkaalla ei ole suurempaa maaosuutta kuin köyhällä. Ja siksi onkin monin paikoin kylissä uusi maanjako polttavana kysymyksenä. Rikkaimmat talonpojat, jotka entisinä, heille hyvinä tsaarivallan aikoina ovat pitäneet hallussaan suurempia maa-aloja kuin köyhemmät, vastustavat uutta maanjakoa. Ei köyhempi talonpoikaisto monissa kylissä vielä ole ehtinyt kehittyä niin tietoiseksi, että voisi koota voimansa yhteen ja nopeasti panna toimeksi uuden maanjaon. Väärillä uskotteluilla

saavat rikkaammat vieläkin osan köyhempääkin talonpoikaista kannattamaan uuden maanjaon vastustamispyrkimyksiään. Ja jos he onnistuvat saamaan yhden kolmasosan asukkaista puolelleen ei uutta maanjakoa voida kylässä toimittaa. Sillä Neuvostovallan maalait edellyttävät uuden maanjaon vasta silloin kuin vähintään kaksi kolmatta osaa kylän asukkaista sitä vaatii. Neuvostovallan lait ovat täysin kansanvaltaisia ja toisaalta pyrkivät estämään aiheetonta maanjaon uusimista, josta ei olisi talonpojalle vastaavaa hyötyä.

Viimeiset neuvostojen uusintavaalit osoittivat, että Inkerin suomalaiset talonpojat käyvät jo tietoisesti ja täysin kourin kiinni paikalliseen Neuvostovaltan rakennustyöhön. He ovat tulleet vakuutetuiksi siitä, että Neuvostovalta todellakin on työläisten ja työtätekevään talonpoikain etujen mukainen, että se on ainoa valta, joka rehellisesti valvoo kaikkien työtätekevään etuja. Epävarmuus työläisten ja talonpoikain Neuvostovallan pysyvyydestä on kokonaan kadonnut. Talonpoika on havainnut, että Neuvostovalta lujittuu, sen taloudellinen asema varmistuu silmännähtävästi. Kaikki epäilykset siitä, että venäläiset tai suomalaiset porvarit saisivat neuvostomaamme tai osan siitä määräysvaltansa alaiseksi, ovat lopullisesti haihtuneet. Se, ja vain se, on talonpojalle riittävänä kannustimena uuden elämän luomistyöhön.

Epäilemättä on siellä täällä maaseudulla joitakin kulakkipyrkimyksiä omaavia päässyt pujahtamaan neuvostoihin. Eiväthän sellaiset kellolla soita tarkoituksiaan etukäteen. Ja vaikkapa paikallinen köyhempi talonpoikaisto

tietää sellaisia ennakkolta varoa, niin köyhemmät eivät olleet tuollaisen mahdollisuuden varalle osanneet ennen vaalitulaisuutta varustautua. Sen sijaan tietoisesti toisten kustannuksella etuilemaan pyrkivät luonnollisesti ennakkolta varustautuivat, hankkivat mahdollista kannatusta, esiintyivät vaaleissa kannattajineen järjestyneenä joukkona ja osasivat hyvin hoitaa asiansa. Mutta suurta merkitystä ei tuolla voi olla. Muutamat etuileijat eivät ihmeitä saa aikaan silloin kuin Neuvostovallan lait tukevat köyhää, mutta rehellistä talonpoikaa. Ja jos ne jotain huomattavampaa yrittävät, niin seuraavissa vaaleissa köyhän talonpoikaiston enemmistö epäilemättä heittää sellaiset yli laidan.

Neuvostovalta on jo päässyt tilanteeseen, jolloin se voi tuntuvasti helpottaa talonpojan verokuormaa. Viime vuoteen verraten on talonpojan maatalousvero tänä vuonna jo enemmän kuin neljännessä osalla pienentynyt. Sitäpaitsi pystyy Neuvostovalta kaikin puolin tukemaan talonpoikaa paljon tuntuvammin kuin ennen. Se myöntää talonpojalle yhä enemmän ja enemmän luottoa, ja entistä helpommilla ehdoilla. Siten saa talonpoika mahdollisuuden taloutensa nopeampaan nostattamiseen.

Vähitellen mutta varmasti lujittuu kooperatiivitoiminta maaseudullakin. Kauppakulakit lykätään sivuun yhdessä kylässä toisensa jälkeen. Oman järjestönsä välityksellä pääsee talonpoika yhä välittömämpiin suhteisiin teollisuuden ja kaupunkien kanssa. Ja se tuottaa talonpojalle ennen pitkää varsin tuntuva helpotusta.

Neuvostovallan teollisuus nousee joka päivä. Ja se puolestaan antaa valtavan sysäyksen maatalouden nousulle. Tämä on erittäin tärkeä Inkerin suomalaiselle talonpojalle, jonka asuma-alue on Leningradin lähimmässä ympäristössä. Sillä jo nykyään on kouraantun-

tuvasti havaittavissa, että karjanhoidon taloudellinen kannattavuus riippuu kiinteästi siitä, kykeneekö Leningradin väestö kuluttamaan kaiken sen maidon, mitä lähin ympäristö jo työntää markkinoille. Ja vain teollisuuden kasvaminen, teollisuustyöläisten luvun lakkaamaton lisääntyminen Leningradissa on takeena talonpojan tuotteiden menekille ja niiden hintojen pysymiselle korkeammalla tasolla. Näin on suomalaiselle talonpojalle jo käynyt selville kuinka tärkeää maataloudelle on teollisuuden nousu, kuinka työtätekevän talonpojan ja teollisuustyöläisen edut ovat yhteisiä, eivätkä toisilleen vastakkaisia.

Karjanhoito ja maanviljelys on Inkerissä vielä alkuperäisellä tasolla. Karja on jalostamatonta. Sen ruokinta ja hoito ei vastaa nykyajan vaatimuksia. Ja siksi sen tuotanto lukumäärään nähden on verrattain alhainen, sen vuoksi se palkitsee hoitajansa huonosti. Inkeriläinen talonpoika ei tuotteillaan voi vielä kilpailla maailman markkinoilla. Ja sitä tärkeämpää sille on, että sen lähin markkinapaikka — Leningrad — kykenee kaiken kuluttamaan. Mutta sikäli kuin talonpojan tietoisuus ja yhteistoiminta kohoaa, sikäli nousee maatalouden ja karjanhoidon tuotanto ja inkeriläinen talonpoika kykenee tuottamaan halvemmalla ja samalla itse nauttimaan suurempia mukavuuksia kuin koskaan ennen. Ja tähän suuntaan on kehitys nyt kulkemassa — hitaammin kuin toivoisimme, mutta kuitenkin varmin askelin.

Valistuksen kohoaminen on taloudellisen nousun edellytyksenä. Se on maatalouden nousussa yhtä tärkeä tekijä kuin teollisuudessakin. Vasta silloin kuin vanhat tietämättömyyden aiheuttamat ennakkoluulot katoavat, alkaa talonpoika luottaa itseensä ja pyrkii käyttämään hyväkseen kaikkia uudemman ajan menettelytapoja. Ennako-

luulot yhteistyön mahdollisuuteen ja sen tuottamiin etuihin nähden haihtuvat, opitaan käyttämään uuden ajan tuotantomenetelmää ja poistamaan kaikki loiseläjät työtätekevään harhioilta. Vasta silloin voidaan todenteolla luoda ja vakiinnuttaa työläisten ja työtätekevään talonpoikain oma valta ja rakentaa sosialistista yhteiskuntaa. Sillä mahtikäskyillä ja lainlaadintatoimenpiteillä ei sitä milloinkaan voida toteuttaa käytännöllisessä elämässä. Viime mainituilla voidaan luoda sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen edellytykset, kuten Neuvostovallassa on alunpitäen tehty, mutta käytännöllinen rakennustyö menestyy vain sikäli kuin tietoisuus laajojen joukkojen keskuudessa kohoaa vastaavalle tasolle.

Ja tietoisuuden nousu sekä opinhalu on suomalaisen talonpoikaiston keskuudessa kasvanut varsin huomattavasti. Valistustyölaitoksia toimii Leningradin läänin suomenkielisen väestön keskuudessa nykyään: lukutupia 59, punanurkkia 67, lukutaidottomuuden lopettamisasemia 29 ja klubeja 2, lukuunottamatta Leningradin kaupungissa toimivia laitoksia. Viimeisen vuoden kuluessa on sen nousu ollut suorastaan valtava. Eivät ainoastaan nuoret, mutta myöskin vanhat harmaapäät talonpojat käyvät eturivissä. Sitä osoittaa osaltaan suomenkielisen "Vapaus"-lehden levikin ja sen maalaiskirjeenvaihtajain nopea kasvaminen sekä suomenkielisen kirjallisuuden lisääntyvä kysyntä.

Äskettäin pidetyssä "Vapauden" kirjeenvaihtajain konferenssissa saattoi olla mukana vain pieni osa kirjeenvaihtajia. Mutta niiden joukossa ha-

vaittiin paitsi nuoria talonpoikia ja maaseudun opettajiston edustajia, myöskin vanhoja, harmaapäisiä talonpoikia, jotka suurella mielenkiinnolla ottivat osaa ja jotka ovat ennen konferenssia olleet ahkerimpia uranuurtajia uuden elämän nostattamistyössä, valaisseet kirjoituksillaan maaseudun oloja ja elämää. Selvästi saattoi havaita millä tarmolla ja yhteisymmärryksellä pyritään kohottamaan yleistä tietoisuustasoa, kokoamaan rakennusaineita yhteisen työläis-talonpoikaisvallan, rakentamiseksi. Ja kaikkialla, missä Inkerin suomalainen talonpoika on ehtinyt alottamaan omintakeisen valistustyönsä, on se yhä enemmän innostunut sen jatkamiseen. Jokainen saavutus, jokainen uusi tiedon muru lisää innostusta, poistaa haitallisia ennakkoiuuloja, kiihoittaa uusiin ponnistuksiin ja luo horjumatonta kalliopohjaa taloudellisen aseman nousulle.

Suomalaisen talonpoikaiston enemmistö on jo päässyt selville vesille. Neuvostovalta on käynyt sille rakkaaksi, eikä se hellitä työtänsä kunnes päämäärä on saavutettu. Tuloksia on jo nähtävissä. Ja se kannustaa jatkuviin ponnistuksiin. Ennen pitkää on Rajajoen tämänpuoleinen suomalainen talonpoika jättänyt lahtarivallan kahleissa taistelevat suomenpuoleiset talonpojat kauvaksi jälkeensä niin taloudellisessa hyvinvoinnissa kuin henkisessäkin kehityksessä. Neuvostovallan talonpoika on vapaa, se on oman onnensa seppä. Suomen lahtarivallan alainen talonpoika sitävastoin on vielä riistävän kapitalismin orja.

K. M. E v ä.

Suomen luokkasodan tappion syyt

MARRASKUUN suurlakko v. 1917 päättyi näennäisesti työläisten voitolla. Sillä porvaristo, ollen vielä silloin aseellisesti heikko, teki myönnytyksiä voittaakseen aikaa. Se tyydytti sos. dem. puolueen ja Ammattijärjestön johtohenkilöitä, mutta ei työväestöä. Ja työväestö, ollen järjestynyt, totteli valitsemaansa johtoa, vaikkapa pahasti muristen, kykenemättä heittämään johtoa roskakasaan, joka olisi ollut sen oikea paikka.

Porvaristo oli aktiivista. Se ryhtyi kiireellisesti aseiden maahantuontiin, lahtarikaartin järjestämiseen ja opetukseen, joka tapahtui jokseenkin julkisesti.

Saksan hallituksen kanssa sopi porvaristo Saksaan lähetettyjen jääkärien Suomeen palauttamisesta, lahtarikaartin päällystöpaikkojen täyttämiseksi. Samalla porvaristo ajan kuluksi neuvotteli työväen johtohenkilöitten kanssa hallitusvirkojen sopusointuisesta täyttamisestä, asettaen kuitenkin ehdoksi "lujan järjestysvallan".

Puolueen ja Ammattijärjestön johtohenkilöitten aivoissa ajoittain kyliä vi-lahti ajatus aseistaa työläiset. Se on myönnettävä, sillä yritettiin ostaa aseita Venäjältä, siinä kuitenkin onnistumatta. — Mutta siinä kaikki mitä ne herrat kykenivät ajattelemaan.

Työläiset ryhtyivät omintakeisesti järjestämään aseellisia joukkoja, käsittäen vaistomaisesti vaaran. Aseistetun joukon nimitys antoi paljon puheenai-keutta, esiintyi kaksi ehdotusta: Punakaarti ja Järjestyskaarti. Punakaarti tuli kuitenkin lopulta nimeksi, sillä se merkitsi vallankumouksellista taistelujärjestystä eikä poliisijoukkoa, mikä tarkoitus pisti esiin Järjestyskaarti-nimen takaan.

Aika meni menojaan, ja niin päästiin tammik. 27 p:ään 1918, jolloin lahtarit ryhtyivät hyökkäämään. Hyökkäys ei tapahtunut yllätyksenä, sillä siitä oli kyllä ennakkotietoja.

Helsingissä muodostui nimeltään punainen hallitus, joka nimitti itseään "Kansan Valtuuskunnaksi". Nimestä päättäen oli kai vakava meininki hallitua kansaa, jossa työläiset ovat vain yhtenä osana. Muodostettiin sellainenkin aparaatti, jonka olisi pitänyt hoitaa sotateltävät. Vanhan tavan mukaan annettiin sille nimeksi "Yleisesikunta", jonka johdossa oli koko Punaisen Kaartin ylipäällikkö. Ja hallitus puolestaan asetti sota-asian valtuutetun ylitirehtööriksi. Mikä tehtävä oli viime mainitun tittelin omistajalla, sitä ei allekirjoittanut kykene selittämään, ja luulen etteivät sitä kykene selittämään Kansan Valtuuskunnan jäsenetkään, sillä eihän heillä ollut aavistustakaan edessä olevista tehtävistä, kunhan vaan tuli virkapaikkoja täytetyksi. Tiedettiin, että porvarien hallituksessakin oli sotaministerin paikka ja matkättiin porvarin valtiomuotoa, muuttamalla vain nimet.

Taisteluissa puolustautui Punainen Kaarti lahtareita vastaan, jotka hyökkäsivät laajalla rintamalla — aina Pohjanlahdesta Venäjän rajalle. Punaisen Kaartin toiminta oli hajanaista. Muodostui monta rintamaa: Pohjoinen (eli Luoteinen), Keskinen, johon kuului verrattain erillinen Lahden rintama, Itäinen rintamaosa, joka, niinkään sisälsi enemmän tai vähemmän erillisiä osia. Jokaisella rintamaosalla oli rintaman ylipäällikkö. Eri rintamain toiminta oli riippumatonta toisistaan ja ylijohdosta.

Rintamien päällystö ei ollut tietoinen yleisestä tilanteesta. Helsingissä kyllä ilmestyi "Tiedonantoja", jossa julkais-

tim tietoja rintamain tapahtumista. Mutta näihin tietoihin ei ollut luottamista, sillä ne olivat suureksi osaksi ja huhujen perusteella laadittuja.

Punainen Kaarti odotti yleisesikunnalta ja hallitukselta toimintaohjeita ja määräyksiä, tapellen erillisinä joukkoina sotilaallisesti järjestyneitä lahtareita vastaan. Lahtarien johtajina oli Venäjällä koulun käyneitä ja armeijassa palvelleita upseereita sekä lisäksi alempaa päällystystä, joka Saksassa oli saanut hieman hajua sotataktiikasta.

Punaisella Kaartilla ei ollut koulutettua päällystystä. Olisi kyllä voinut käyttää apuna venäläisiä upseereita, jotka olivat halukkaita avustamaan työläisiä, mutta niihin ei luotettu. Ja siksi heidän neuvojaan ei suureksi osaksi otettu huomioon.

Maaliskuun alkupäivinä saapui Tampereelle, jossa allekirjoittanut siihen aikaan oleskeli, Helsingin yleisesikunnalta määräys lähettää edustaja Helsinkiin neuvottelemaan Punaisen Kaartin taistelutehtävistä ja esittämään operatiivisen suunnitelmamme. Neuvottelumme päätimme lähettää edustajaksi тов. А. Vastenin sillä evästyksellä, että meidän mielestämme Pohjoinen rintama on tärkein paikka ja arka kohta lahtareille, joten ehdotetaan että saatavissa olevat voimat keskitetään Tampereelle, tarkoituksella hyökätä pohjoista kohti ja vallata Haapamäki. Muilla rintamaosilla olisi asetettava puolustamaan.

Tov. Vasteni saapui muutaman päivän kuluttua takaisin, kiroten kuin hevosties yleisesikuntaa ja johtoa, joka hänen mielestään ei rahtuakaan huolehtinut sota-asioista, eleli vain oman arvonsa tuudittelemana. Tov. Vasteni ei saanut mitään ohjeita eikä neuvoja, oli vain luvattu piakkoin lähettää käsky, jossa määrätään tehtävä. Ja parin päivän kuluttua saapuikin se ensimmäi-

nen ja viimeinen yleisesikunnan nerontae operatiivisen käskyn muodossa, jossa määrättiin alettavaksi yleinen hyökkäys pitkin Loko rintamaa, Pohjanlahdesta Venäjän rajalle asti, maalisk. 10 p:nä klo 7 aamulla. Jokaiselle rintamaosalle oli määrätty tehtävänsä, osoittamalla paikat, jotka olisivat valtavat. Pohjoisen rintaman tehtäväksi oli määrätty Haapamäen valloittaminen, lupauksella lähettää apuvoimia. Me puolestamme ilmoitimme yleisesikunnalle, että jos määräys pannaan täytäntöön niin varmasti kärsimme tappion, ja ehdotimme voimien keskittämistä Tampereelle Haapamäen valloittamista varten, jolloin muualla olisi asetettava puolustautumaan. Mutta vastaus oli, että määräystä on ehdottomasti noudatettava, eikä sitä muuteta.

Määrätty hyökkäyspäivä tuli. Meillä ei ollut reserviä, johon suuremmaksi osaksi oli syynä se, ettemme osannut järjestää rintamaa niin että olisi jäänyt reservijoukkoakin. Sillä Punaista Kaartiä oli sen verran, että jonkunlainen reservi olisi voitu muodostaa.

Yleisesikunnan hyökkäystä varten lupaamaa lisäjoukkoa ei kuulunut. Hyökkäys aloitettiin. Mutta kohta saapui tietoja, että joukkomme perääntyvät Kurusta ja ikaalisistalain, ei niin paljon vihollisen painostuksesta kuin tarkoituksella päästä Tampereelle lomalle.

Lomalle pyrkimys sai yllykettä siitä, että ylipäällikkö E. Haapalainen, käydessään helmikuun lopulla Lylyn asemalla tarkastamassa Punaista Kaartiä, laski lomalle niin kutsutun Portun pataljoonan, jonka edustajat olivat sitä ennen kääntyneet тов. Vastenin puoleen lomavaatimuksella, mutta saaneet jyrkän kiellon. Tov. Vasteni oli uskaltanut asettua joukkovaatimusta vastaan. Mutta ylipäällikkö päinvastoin ei uskaltanut vastustaa joukkoa, vaan teki

sen mieliksi oman asemansa säilyttämisen tarkoituksessa.

Tämä teko antoi joukoille aihetta yhä enemmän pyrkiä lomalle. Samalla on muistettava, että lahtarit, tapauksista tietoisina, yllyttivät miehiä, jotka joukko-osastoina tekivät päätöksensä lomalle lähtemisestä ja ryhtyivät vaatimaan lomallepääsyä.

Kurusta ja Muroleesta perääntyivät joukkomme Tampereelle saakka, paljastaen Vilppulan edustalla olevien joukkojen vasemman sivustan. Lähdin Lylyn asemalle tarkoituksella estää pamiikin syntymistä. Mutta se oli jo myöläistä. Siellä olevat joukot olivat tietoisia mainituista perääntymisistä, ja ilmaisivat voimakkaan halunsa päästä lomalle. Ja sitä mielialaa kaikenkarvaiset lahtarien kätyrit lisäsivät agiteerauksellaan.

Lylyn asemalla oleva esikunta sai koko yön ottaa vastaan joukko-osastojen lähettämiä edustajia, jotka jyrkässä muodossa esittivät lomavaatimuksensa. Aamulla lahtarit jo hyökkäsivät Lylyn asemalle, jonne kaartilaiset olivat kokoontuneet. Ja lyhyen taistelun jälkeen alkoi perääntyminen.

Voidaan sanoa, että maalisk. 10 päivä oli Punaiselle Kaartille kohtalokas, sillä siitä päivästä alkoivat tappiot. Oli kyllä joitakin voittojakin, mutta niillä ei ollut suurempaa merkitystä tapahtumain kulkuun.

Missä oli syy tappioihin?

Johdossa — ja ainoastaan johdossa. Suomen työläisiä oli parikymmentä vuotta kasvatettu sosialidemokraattisessa hengessä. Ja sos. dem. puolueen johto kulki joukkojen perässä, tehden joukkojen mieliksi, sillä vastustaminen olisi merkinnyt leipäpaikan menettämistä.

Näille johtoherroille oli tärkeää, että heidän nimensä tulisi merkatuksi historiaan. Vallankumous oli heille tois-

arvoinen asia. Tärkeää oli päästä "Kansan Valtuutetuksi", ylipäälliköksi ja muihin korkeihin virkoihin. Mikä oli heidän tehtävänsä vallankumoukseen nähden, se oli heille hebreaa. Ja vallankumoukseen ryhdyttäessä ei heillä ollut edeltäkäsin laadittua **toimintasuunnitelmaa**. Se osoittaa ettei ollut tahtoa voittaa.

Pelattiin hallitusta, laadittiin lakeja kansalle, poistettiin kuolemantuomio lahtareilta j.n.e. Historian osoittamat lukuisat vallankumoukset maailmassa — Venäjän vallankumous — ei mikään kelvannut opetuksesi, vaikkapa hallituksessa oli vain aniharva työmies, toisten ollessa korkeakoulun sivistyksen saaneita maistereita ja ylioppilaita.

Pääasia, aseellisen voiman, Punaisen Kaartin, järjestäminen ja luominen täydellisesti laiminlyötiin. Suomessa olivat pikkutalonpojat sos. dem. puolueen kannalla, mutta heitä ei järjestetty, vaan jätettiin oman onnensa nojaan. Osa niistä tappeli punaisten puolella. Suuri osa köyhiä talonpoikia oli vallankumouksen kannalla, ollen työmiesten liittolaisina. — Ne päästettiin pois kärsistä.

Siinä ovat syyt tappioon. Ja niistä on otettava opetus tulevia taisteluja varten.

Moskova 7/IV — 25.

Eino Rahja.

Tov. E. Rahjan kirjoituksen johdosta

Edellä oleva kirjoitus selvittää Suomen luokkasotaa ja sen tappion syitä varsin vähän. Suurella voimalla siinä murskataan auki ovia, joka on ollut auki jo lähes 7 vuotta. Sen ohella on siinä epätarkkuuksia ja virheellisyyksiä, joista tällä kertaa riittää, kun lyhyesti huomauttaa:

1. Marraskuun lakko ei ylipäänsä päättynyt "voitolla" eikä "tyydyttäneet ketään porvariston vaivaiset myömy-

tykset". Kysymys ei ollut lakon suu-remmista tai pienemmistä saavutuksista, vaan siitä ottaako valta vai eikö, lähteäkö yhteiskunnallisen vallankumouksen tielle vai eikö lähteä. Suomen s.d. puolueen johto ei ollut valmistunut sellaiseen vallankumoukseen eikä vallankumouksellinen Keskusneuvosto, johon puoluejohto osana kuului, lähtenyt vallanoton tielle. Sivumennen lisättäköön, että se Keskusneuvosto jo yhtenä aamuyönä parin äänen enemmistöllä päätti ottaa vallan, mutta enemmistöstä osa peräytyi päätöksestään.

Tov. O. V. Kuusinen on kirjassaan "Suomen vallankumouksesta itsekritiikkiä" asian selvittänyt perinpohjin. Lisäksi selvitettiin sitä Suomen Kommunistisen Puolueen perustavan kokouksen avoimessa kirjesssä tov. Leninille. Silloisen s.d. johdon ne jäsenet joista sitten, juuri vallankumouksemme kokemusten perusteella, tuli kommunisteja, ovat useassa yhteydessä samaa asiaa selvittäneet. Sen puoluejohdon ne jäsenet, joista tuli noskelaisia, ovat myös omalta kannaltaan asiaa selvittäneet.

Jos tästä historian kohdasta ja sen tähänastisista arvosteluista on jotain uutta ja entisestä poikkeavaa sanottavaa, on se tietenkin tehtävä. Tov. E. Rahja sanoo lyhyesti, että silloinen johto olisi ollut heitettävä roskakasaan. Se olisi kuitenkin ollut vasta alku. Sen lisäksi olisi ollut valittava uusi. Mutta sitä varten olisi ollut perustettava uusi puolue, kommunistinen puolue. Mutta nyt ei syntynyt edes järjestettyä vasemmistofraktsiaa s.d. puolueeseen. Tov. E. Rahjalla olisi syytä selittää, miksi hän ei puolestaan edistänyt tällaisen ryhmän tai puolueen perustamista. Punakaartilaiset hommasivat ominpäin jonkinlaista poliittista yhteyttä, mutta pätevän johdon puutteessa jäi se hapuiluksi. Eivät vallankumoukselliset proletarit ryhtyneet vakaviin toimenpiteisiin puolueen kunnallisjärjestöjen kaut-

ta puoluejohtoon vaikuttamiseksi, jotta se olisi ryhtynyt todellisiin toimenpiteisiin vallan ottamiseksi työväen käsiin. Ei esim. muodostettu työväen edustajain neuvostoja, vaan tyydyttiin niihin järjestyneen työväen eduskuntiin, joita silloin ympäri maan oli ja joista sitten tammikuussa tuli vallankumouksen peruselimiä. Vain yksi tai kaksi kunnallisjärjestöä mitään sellaista esitti.

Tämä oli Suomen työväenliikkeen historiallinen heikkous, josta tietysti suurimman vastuun kantavat ne, joiden velvollisuutena olisi ollut perusteellisesti perehtyä historialliseen ajankohtaan ja parhaaseen sitä selvittävään teoriaan, bolshevismiin, Suomen työväenliikkeen poliittiset johtajat. Mutta on aivan erikoinen historiallinen piirre, että sellainen tilanne Suomessa, jolloin olot tekivät työväen vallankumoukselliseksi, ei luonut sen vallankumouksellisuuden poliittisia eikä teoreettisia fulkitsijoita. Työväen järjestöissä olisi ollut tilaisuus kantaansa esittää ja olisi niiden voimalla sellaisen kannan voinut tuoda julki, jos s.d. lehdet olisivat yrittäneet siltä palstansa sulkea. Jonkinlaista jyrkemman kannan vieromista saattoi näissä lehdissä ilmetä, mutta eivät ne olisi voineet sulkea palstojaan bolshevistisilta kirjoituksilta, jos niitä olisi järjestövoimalla lehtiin vaadittu.

2. Mitään varsinaisia neuvottelujä s.d. johdon ja porvarien kesken hallitusvirkojen täyttämisestä ei tietääkseni tapahtunut. Joku oikeistolainen s.d. johtoon kuuluva lienee jotain jutellut maalaisliittolaisten, pientalonpoikaisten vasemmistolaisten kanssa hallituksesta, Svinhufvudin kukistamisesta ja jonkunlaisen vasemmistolaiskokouksen perustamisesta, mutta s.d. puoluejohto sellaisenaan ei sitä suunnitellut.

3. Työväen aseistamisasiassa meneltiin kerrassaan heikosti, kuten monasti on tunnustettu. Kannattaa panna merkille tov. E. R:n lausunto, että ei

onnistuttu niissäkään yrityksissä ostaa aseita Venäjältä, joihin ryhdyttiin.

4. "Järjestyskaartia" ei koskaan ymmärretty poliisijoukoksi, sellaisena toimi eräässä mielessä työväen miliisi porvarillisen yhteiskunnan järjestyksen pitäjänä. Sekin historiallinen omituisuus, joka kuitenkin voimakkaasti joudutti vallankumousta. Marraskuun puoluekokouksen jälkeen oli järjestyskaartien päätarkoituksena turvata työväkeä lahtareita vastaan. Ja sehän se oli yhtenä kansalaissodan syttymisen aiheena. Sen aattona sövitti s.d. puoluejohto sen ristiriidan, mikä oli järjestyskaartien johdon ja oma-alotteisesti syntyneen punakaartikeskuksen välillä.

5. "Kansanvaltuuskunnan" nimi ei itsessään merkinnyt mitään demokraattista harhaa. Se oli jotenkin tarkka suomennos Venäjän neuvostohallituksen nimestä. Sen enemmistöllä oli paljon demokraattisia harhoja ja vielä enemmän epäselvä oli sen vähemmistön — kuten тов. Eino Rahjankin — "bolshevismi."

6. Тов. E. R:n väite, että vallankumoushallituksessa ei tarvittaisi sotasiaian valtuutettua eikä yleisesikuntaa, on sellainen, että se sietäisi lähemmän perustelun. Viime kädessähan ei ole kysymys nimityksistä vaan toiminnoista.

Eri rintamain toiminta ei ollut kokonaan ylijohdosta riippumaton, mutta yhteys oli kieltämättä heikko, johtuen siitä, ettei ollut kykeneviä aineksia tällaisiin sota-asiaian johtopaikkoihin. Tiedonannolla että Pohjoisen rintaman johto vastusti hyökkäystä, on historiallista merkitystä, se olisi selostettava tarkemmin.

8. Strategisia neuvoja, miten silloin olisi pitänyt menetellä, on nyt jälestäpäin helppo antaa. Тов. E. Rahja tietää kuitenkin, kuinka vaikea oli alkeellisimmänkin strategian soveltaminen,

silloin kun joukkoja ei millään opilla tahtonut saada siirretyksi rintamaosalta toiselle. Onhan esim. tunnettua, että sotajohto ryhtyi ajoissa peräytymisen järjestämiseen ja peräytymisten turvaamiseen, mutta se raukesi siitä syystä, että peräytymään määrätty joukot, s.o. niiden johto, eivät noudattaneet määräyksiä. Kieltäytyivät lähtemästä, kun heillä muka oli hyvät asemat.

9. Näinollen, kun Suomen työväestö ja työväenliike, johtoineen ja joukkoineen, oli valmistumaton siihen ylivoimaiseen tehtävään, johon se historiallisten olojen pakosta joutui, on helppohintaista demagogiaa ladella ylimalkaisuuksia sellaisia kuin: että syy oli "johdossa ja ainoastaan johdossa". On monta kertaa selvitetty, että Suomen työväen parhaimmiston silloisella kumouksellisella innostuksella ja uhrautuvaisuudella olisi voitu paljon enemmän tehdä, jos olisi ollut olemassa sellainen aparaatti — s.o. kommunistinen puolue, sen ydinjoukko — joka olisi ajoissa valmistautunut kapinaan ja kansalaissotaan. Sellaista ei ollut, ja kun joukoissakin oli paljon puutteellisuutta ja heikkouksia, kuten oli aivan luonnollista, niin ei se heikko johto niillä heikoilla joukoilla voinut tehdä enempää kansainvälisten lahtarien yiivoimaa vastaan.

10. Demagogiaa on myös E. R:n puhe virkapaikoista Suomen työväenliikkeen johdossa. Se liike oli siksi proletariaasta ja se maksoi johtopaikoissakin oleville niin kohtuullisia palkkoja, että virkakiipeemistä törkeämmässä muodossa ei vielä ennättänyt paljoa ilmetä, vaikkakin sen alku-ituja kylläkin saattoi olla. Tosiasia on että vallankumouksen ylimpään johtoon ei mitenkään löytynyt toisia henkilöitä, vaikka niitä siihen marrask.—tammikuulla 1917—18 aivan tuskallisesti etsittiin. Suomen s.-d. puolueen johto lähti val-

lankumouksen mukaan lojaalisuudesta työväenliikettä kohtaan, jossa olivat mukana olleet. Tämä on sen historiallinen ansio. Olisi ollut sen rikos, jos se olisi estänyt jonkun bolshevistisen johdon asettumasta vallankumouksen johtoon, mutta nyt ei sellaista esiintynyt. On demagoogista lorua puhua siitä, että joku tahtoi "nimensä historiaan". Kyllä me тов. E. Rahjan kanssa olemme saaneet nimemme historiaan sellaisina vallankumousjohtajina, jotka eivät käsittäneet tehtävänsä koko laajuutta. Missä määrin sen jälkeen olemme paremmin oppineet, sen näyttää tulevaisuus.

11. On totta, että Venäjän vallankumouksen opetuksia ei kyllin otettu huomioon, mutta se ei tapahtunut niiden halveksimisesta, vaan siitä että niitä ei

ymmärretty. Taistelun aikana oli Suomen vallankumouksen johto koko ajan yhteydessä Venäjän vallankumouksen johdon kanssa eikä niiden kesken mitään ristiriitaa vallinnut.

12. Suomen pikkutalonpojat eivät olleet "s.-d. puolueen kannalla". Osa oli, torpparit ja varsin pieniä talonpoikain ryhmiä, mutta — kuten on perusteellisesti osotettu — talonpoikaista ei osattu oikealla tavalla lähestyä.

Päämuistutus toveri Rahjan kirjoitusta vastaan on se, että siitä puuttuu ykkäänään bolshevistinen käsitys ja bolshevistinen itsearvostelu. Siksi on siitä varsin vähän hyötyä vallankumoukselliselle köyhälistölle — jollei ehkä esimerkkinä siitä, kuinka historiaa ei pidä kirjoittaa.

Y. S.

Korkeamman hermotoiminnan materiaalisista perusilmiöistä

(Jatk. refleksologiaa käsitt. kirj. kolmannessa N:ssä)

Pyrkiessämme edellisessä kirjoituksessa selittämään ihmisen n.s. henkisiä toimintoja oli turvauduttava etupäässä niihin kokeisiin ja huomioihin, joita on tehty sellaisista eläimistä, joiden hermotoiminnat ovat paljon mutkattomampia kuin ihmisen. Nyt kun olisi lähdetävä soveltamaan kuolleessa aineessa esiintyvien ilmiöiden fysikaalisia ja kemiallisia lakeja niin monimutkaisiin hermotoimintoihin kuin on ihmisen ajattelu*, täytyy koeainehistona käyttää vieläkin yksinkertaisempia eliöitä.

*) Viime kirjoituksen suppeuden tähden jäi ero ajattelun ja tav. refleksin välillä selvittämättä. Ajattelussa ei huomaa vastaavaa liikereaktiota. Että se silti noudattaa samoja lakeja kuin refleksi selvinnee seuraavasta kokeesta. Koehenkilön käsketään ajatella jotain korkeata: hänen käteensä kiinnitetty

Saksalais-amerikalainen tutkija Loeb, joka on uskaltanut lähteä kysymykseen vastaamaan, käyttää kokeihinsa sellaisia eläimiä, joilla on verrattain heikosti kehittynyt hermojärjestelmä (madot, hyönteiset), tai ei sitä lainkaan (yksisoluiset eläimet, bakteerit, kasvit). Kaikkien niiden "henkiset" toiminnat esiintyvät alkeellisina aistimis- ja vasta liikereaktioina. Liikereaktiot ovat joko lähentymistä ärsytyksen synnyttäjään tai etääntymistä siitä.

herkkä koje osoittaa, että käsi tekee samalla liikkeen ylöspäin, kun hän ajattelee jotain matalaa, liikahtaa käsi alas; jos hän tekee jotain epämiellyttävää, tekee käsi liikkeen henkilöön päin (väistö) j.n.e. Ajatus on n.s. "jarrutettu" refleksi Refleksimekanismista, joka jarrutuksen saa aikaan, ei tässä yhteydessä ole tilaisuutta puhua.

Tällaisia alkeellisten eliöiden liikkeitä nimetään **tropismeiksi**.

Riippuen liikereaktion aikaansaavan ärsykkeen luonteesta erotetaan useammanlaatuisia tropismeja.

Lukijoista on varmaan jokainen havainnut sen ilmiön, että vihreät kasvit kääntävät aina lehtilapansa aurinkoa, valo kohti. Ikkunalla oleva ruukkukasvi tulee aivan muotopuoleksi, kun valo "rakastavan" kasvin kaikki oksat ja lehdet kasvavat lasiin päin. Kun kasvin kääntää, niin pienen ajan kuluttua ovat taas kaikki lehdet ikkunaa kohti. Ilmiötä sanotaan heliotropismiksi (helios=aurinko).

Jos bakteereja sisältävään vesiasiaan pistää viinalla täytetyn lasipuijon, niin havaitaan bakteerien kaikkiaan mahdollisimman etäälle puikosta. Jos viinan sijasta panee puikkoon lihalientä, tai sokeriliuosta, alkavat bakteerit matala puikkoa kohti ja ovat pian kaikki siellä. Viina ja lihaliemi vaikuttavat kemiallisina ärsykkeinä aikaansaaden vastaavat liikereaktiot, edellinen liikkeen pois päin (negatiivinen kemotropismi), jälkimäinen liikkeen ärsykkeeseen päin (positiivinen kemotropismi).

On selvää, että tällaiset yksinkertaiset ärtäväisyysilmiöt eivät periaatteessa millään tavoin eroa aikaisemmin käsittelemistämme reflekseista. Kummassakin tapauksessa on kysymys eliön liikekasvatuksista ympäristön ärsytyksiin. Toisaalta on ilmeistä, ettei tropismeja voi selittää miksikään "tahdoksi", tai "harkinnaksi", vaan ovat ne fyysikaalis-kemiallisia prosesseja. Että näin on asianlaita selviää jo siitäkin, että tropismit muuttavat luonnetta kemiallisten aineiden vaikutuksesta. Esimerkiksi monet kalvoäyriäiset suhtautuvat valoon aivan välinpitämättömästi; ne uiskentelevat yhtä mielellään valoisissa kuin valottomissakin paikoissa. Mutta ei tarvitse muuta kuin panna ve-

teen hiukan hiilihappoa, niin tulevat ne erittäin valonrakkaiksi (positiivisesti heliotrooppisiksi). Eräs kalvoäyriäislaji suorastaan karttaa valoa (negatiivisesti heliotrooppinen), mutta panemalla veteen vähän happoa saa senkin "mielen muuttumaan" positiivisesti heliotrooppisiksi.

Tuollaisen valonrakkauden voi toisissa tapauksissa saada aikaan alentamalla veden lämpötilaa.

Monet lukijoista tuntevat sen tosiasian, että tuli "houkuttelee" monia hyönteisiä: koiperhonen lentää päistikkaa kynttilään ja kärventää siipensä, yöperhoset lentävät nuotioon j.n.e. Tällaisissa tapauksissa on sepitetty legendoja, että eläimet "rakastavat tulta", että on kysymys "vetovoimasta" y.m. Moniin tarkkoihin kokeisiinsa nojaten selittää Loeb, että tässä ei ole kysymys mistään muusta kuin samanlaisesta heliotropismista, mitä kasveilla tavataan. Miten selittää sellainen "henkinen" toiminta kuin perhosen lentäminen tuleen fyysikaalis-kemiallisiksi prosesseiksi? Valo on monissa kemiallisissa prosesseissa tärkeä tekijä; se esim. jouduttaa hapettumista. (Valokuvauslevyissä saa valo kemialliset muutokset aikaan.) Hyönteisen "tulenrakkauden" ymmärtämiseksi on edellytettävä vain, että 1) eliössä on ainetta, joka on herkkää valokemiallisille vaikutuksille ja 2) että tuo aine on tasaisesti jaukautunut koko ruumiiseen. Jos näin on, niin suoraviivainen lento on mahdollista vain silloin kun molemmat ruumiinpuoliskot ovat yhtäläillä valaistut. Kuvitelkaamme nyt, että valo lankeaa hyönteiseen vasemmalta: silloin on valoherkän aineen hajaantuminen ruumiin vasemmalla puolella voimakkaampaa ja se saa aikaan joko lentoli hasten työn tehostumisen tai heikentymisen sillä puolella ruumista. Edellisessä tapauksessa kääntyy eläin valosta pois päin ja etäännyy siitä sitten suoraviivaisesti;

eläin on siis negatiivisesti heliotrooppinen (valo "työntää" sitä pois päin kuten olemme tottuneet sanomaan). Jälkimmäisessä tapauksessa — joka on paljon tavallisempi — kääntyy eläin valoa kohti ja lentää siihen (positiivinen heliotropismi).

Jo nyt voidaan monia sellaisia vaistoja, jotka näyttävät melko monimutkaiselta selittää heliotropismiksi. Sellaisia ovat esim. muurahaisten ja mehiläisten häälennot. Mehiläispesän naaras, "kuningatar", joukko koiraita "kuhnureita" mukanaan lähtee jonakin kirkkaana päivänä lentoon; parittuminen tapahtuu ilmassa. On todennäköistä, että silloin kun ne saavuttavat sukukypsyyden, erittävät mahdollisesti sukurauhaset joitain aineita ruumiiseen, jotka tekevät sen äkkiä vahvasti heliotrooppiseksi. On useita kertoja kokeilla osoitettu, että jos häälentoon valmistuvan parven panee pimeään niin "unohtavat" eläimet koko häähomman.

Ettei ylläluetelluissa tapauksissa suinkaan ole mistään harkinnasta kysymys, vaan pelkästään fysikaalis-kemiallisista ilmiöistä, todistaa sekin, että monet tällaiset tropismit johtavat eläimen ehdottomaan tuhoon. Jos esim. eräiden metsätuholaisten toukat, jotka normaalissa oloissa elävät ehdottomassa pimeydessä, päästetään valoon, kulkevat ne vastustamattomasti yhä kirkkaampaan valaistukseen huolimatta siitä, että valo on niille kuolettavaa myrkyä.

Ovatko ärtyväisyys ja sen aiheuttamat refleksit tunnusmerkillisiä yksinomaan eläimille ja kasveille?

Elotonta luontoa olemme tottuneet pitämään liikkumattomana, ärtymättömänä, köyhämuotoisena. Tuo käsitys ei kuitenkaan ole vallan oikea. Monet fyysikot ja kemistit ovat osoittaneet, että elottomassakin aineessa voidaan havaita ilmiöitä, jotka voi rinnastaa

tropismeihin ja reflekseihin. Monen monista kokeista mainitsen vain erään.

Jos heikkoon salpietarilhuokseen panee kiteen samaa suolaa, ja jonkun matkan päähän siitä tushilla värjätyyn vesipisaran, niin kohta alkavat tushin hiilihiukkaset rientää kidettä kohti. Kun asiaa, jossa on suolaliuosta pidetään siten, että toinen osa siitä on valaistuna pimeässä ja juuri pimeän ja valaistun rajalle pannaan tushilla värjätty vesipisara, huomataan hiilihiukkasten alkavan pyrkiä valosta pimeään. Hiilihiukkaset eivät voi "kärsiä" valoa ja lämpöä; pimeässä ja viileässä ne "viihtyvät".

Siis seuraamalla loogillisesti sitä ajatusketjua mikä on Pavlovin refleksosologisten töiden ja Loebin tutkimain tropismien pohjana tulemme sellaisiin ilmiöihin, joissa tyyten hämmennyys ja häviää se raja, mikä erottaa eläinten ja kasvien "henkiset" ilmiöt elottomassa aineessa havaittavista selvästi fysikaalis-kemiallisista ärtyväisyys- ja refleksilmiöistä.

On kieltämättä rohkea ote kun asetetaan 20-vuosisadan kulttuuri-ihmisen ajatustoiminta rinnakkaisilmioiksi ja samojen lakien alaiseksi, kuin nokihiukkasten liikkeet tushipisarassa; kun — sanoisinko — vaa'alla ja punnuksilla käsitellään sellaista kuin "rakkautta", "omaatuntoa", mielikuvitusta j.n.e. — Lukijaa ehkä huimaa noin hurja hyppy; hän vaatii yksityiskohtaisia selityksiä, joita ei tiede vielä voi antaa. Mutta se, ettei vielä, eikä mahdollisesti pitkiin aikoihinkaan, voida tätä selitystapaa käyttäen täsmällisesti osoittaa, mitkä fysikaaliset ja kemialliset reaktiot ihmisen kussakin refleksissä ovat pohjana, ei ole niin tärkeätä. Tärkeätä on se, että se tutkimaton salaperäisyys, se mystiikan verho, joka on kietonut ihmisen älytoiminnan ilmiöitä on reväisty rikki, että siinäkin suhteessa tunnemme vakavan materialistisen pohjan ja kaimme alla. Samoin kuin Pavlovin

Kommunistisesta Internatsionaalesta

TOIMEENPANEVAN Komitrean laajennettu kokous pidettiin maaliskuun lopulla ja huhtik. alulla. Sille esitetyistä bolshevisoimis-teeseistä olemme jo N:ssä 4 tehneet selkoa. Tässä numerossa on saksal. tov. Ruth Fisherin kirjoitus. Kokouksen käsittelemistä asioista selostettakoon vielä lyhyesti seuraavat:

Tov. Sinovjev huomautti laajassa alustuksessaan ja loppulauseunsaan kansainvälisestä tilanteesta, kuinka on otettava huomioon kehityksen nopeus, tempo, ja sen tie, "maantiede". On ymmärrettävä, miksi Venäjä joutui alkamaan vallankumouksen ja miksi sitten seurasi Saksa. Mutta ei saa unohtaa, että vallankumouspurkaus voi nyt tulla muualta. — V:n kongressin linja on osottautunut oikeaksi. Muistetaan vain mitä siellä sanottiin demokraattis-pasifisista ajasta. Se on osottautunut niin epävakaiseksi kuin ennustettiin. Nyt on esillä kapitalismin vakaantuminen. Monessa maassa on kansanjoukkoja armottomasti kiskomalla saavutettu vakava valuutta. Amerika on laillannut eri maille viime aikoina puolitoista miljardia dollaria. Niin on yritetty saada jälleen toimeen maailman luottokoneisto, maailmantalous, mikä tietenkin on mahdollisuus, jo senkin vuoksi, että SSSR on ulkopuolella kapitalistien kontrollia. Kapitalistinen konjunkturi on parannut Englannissa, Amerikassa, Ranskassa ja Saksassa, mutta jatkunut Puolassa, Ukrainassa y.m. ja alkaa taas huonontua yleensä. Ranskassa, jossa ei ole ollut työttömyyttä 10 vuoteen, ilmenee

sitä. Muuallakin kasvaa. Englannissa on yli 2 milj. työtöntä. Amerikassa samoin. Saksassa lähes miljoona. Realipalkka alennut miltei joka maassa. Englannissa kohosi elinmääri v.v:n heinäkuusta joulukuuhun 170:sta 181 prosenttiin sodan edellyttä. Ranskassa oli se 360 ja 396 pros. Italiassa 533 ja 583 pros. Amerikassa 171 ja 181 pros. Siis kaikkialla leipävarras kohonnut, paitsi Venäjällä, jossa palkat ovat kohonneet. — Mutta kapitalistinen vakaantuminen merkitsee samalla yhä kiihtyvää taistelua markkinoista.

Maailmanpolitiikan kuvassa on etualalla seuraavat kohdat: 1) Amerika — Englanti, 2) Japani, 3) Itä, 4) SSSR, 5) Englanti, 6) Englanti — Ranska, 7) Saksa, 8) Balkan, 9) Puola, 10) Italia, 11) Tšekko-Slovakia, 12) Skandinavia. — Amerikan ja Englannin lähenemiselle ovat eräät toverit antaneet liioitellun merkityksen. Tov. Trotski katsoo Amerikan tekevän Euroopan ihan alusmaakseen. Se on virhe. Väitän onkin tuolla lähenemisellä suuri merkitys, niin on kuitenkin muistettava niiden ristiriidat, joista mainittakoon: 1. Taistelu maailman herruudesta (onhan Amerika nyt maailman rahastajana), 2. Kerača (jossa Amerikalla on sijotettuna yhtä paljon pääomaa kuin Englannillaakin, n. 2 1/2 miljardia dollaria, ja joka sodan sattuessa menee Amerikan puolelle), 3. Australia (joka myös on vaarassa luistaa pois emämaan yhteydestä), 4. Meksiko (jossa kummallakin on suuria etuja valvottavana), 5. nafta (jonka omistamisesta suurvallat toisiaan vastaan

oppi ehdollisista reflekseistä osoittaa tien "sielun" tutkimiseksi hermofysiologiana. Samoin tutkimukset elävän ja elottoman luonnon tropismeista osoittaa tien "sielun" ilmiöiden tutkimiseksi sellaisina toimintoina, joiden poh-

jana on fysikaalis-kemialliset ilmiöt. Sen, minkä proletariaatin ideologit, materialismin ja marxismin ajattelijat ovat omaksuneet jo aikaisemmin tällä alalla, sen todistaa oikeaksi ja konkreettiseksi nyt tiede.

Yrjö Karppanen.

varustautuvat), 6. menekkimarkkinat, 7. varustuskilpailu taistelua varten meren herruudesta, 8. velkaantuminen (Englannilla on omasta ja muitten puolesta paljon velkaa Amerikalle, joka ei saatavistaan helpota), 9. raska-aineiden tuonti ja vienti, 10. Dawes-suunnitelman soveltamisessa on myös ristiriitoja. Englannissa huolestuttaa imperiaalisia yhä enemmän kysymys imperiumin koossapysymisestä ja Amerikan edut eivät siinä ole samat kuin Englannin.

Japani on porvarillisen kumouksen kynnyksellä: talonpoikaissiike, terroristisia tekoja, työväen taisteluita. — Idän kysymykset kehittyvät nopeasti. Lenin puhui jo 1911 "edistyksellisestä Aasiasta" ja "takapajuisesta Euroopasta". Maailmantilannetta arvioidessa ei ainakaan saa tuijottaa vain Europpaan. Aasian merkitys kasvaa joka päivä. — SSSR:n taloudellinen nousu saattaa kapitalistimaat punnomaan hyökkäysjuonia meitä vastaan. — Englannin tilanne käy kumoukselliseksi. Sinne keskittyy nyt painopiste. Ei siellä enää ole laina liberaaleilla hallituksessa. Vanhoilliset ja työväenpuolue ovat hallituspuolueet. Ja työväen keskuudessa kasvaa nopeasti vasemmistoliike.

Englannin ja Ranskan kesken on ristiriita Europan herruudesta. Ranskan vasemmistolaillitus on käynyt yhä fascistisemmäksi. Komm. puolue toimii talonpoikain joukossa ja siirtomaissa. — Balkanilla uhkaavat porvaristoa talonpoikais-, kansallis- ja työväenliikkeet. Samoin Puolassa. Saksassa ei Dawes-suunnitelman vaikutus vielä täysin tunnu. Kun myönnämme, ettei siellä nyt ole avointa kumoustilannetta niinkuin 1923, niin rietävät arvostelijamme uhoamaan, että muka taktiikkamme siellä olisi ollut virheellinen. Mutta ei siellä ole taistelu lakannut, ja pian kärjistää Dawes-suunnitelma ristiriitoja. Tshetkioslovakiasa ei voi porvaristo selvitä tilanteesta ilman kumouksellisia järkytyksiä. — Europan työväen mielenkiinto Venäjän työväen oloihin on ajan merkki.

V:n Kongressin arvio oli oikea. Meidän on varustauduttava hitaampaan kumouskehityk-

seen, mutta olla aina valmiina ristiriitain äkillisenkin kärjistymisen varalta. Oikeistolaisemme taipuvat s. d:n tapaan uskomaan jontin "yli-imperialismin" valtakautteen. Se on epäleninistinen ajatus.

"Demokraattis-pasifistinen aika", josta puoluimme V:ssä kongressissa, merkitsee eräässä mielessä pikkuporvariston yritystä käyttää valtaa ja osotti se yritys, että pikkuporvaristo ei voi valtaa pitää. Ja niin joutui MacDonald tekemään meille päin työtä. Osoitautui sellaisen "rakentavan sosialismin" toivottomuus. Mutta taas huomataan s. d:n voimistumista vaaleissa, s.o. harhaluuloja on yhä talapajuisissa luokissa Sosialidemokratia on joutunut fascismin valtaan. Saksassa Barmat-skandaali, Unkarin s. d:n häpeällinen sopimus Horthyn kanssa, Ebertin ja Brantingin lauttajaiset — siinä viimeiset s. d:n alennuksen muistomerkit. Mutta porvariston vahvistuminen vahvistaa hetkeksi sosialidemokratiaakin, joka sitten hukkuu porvariston mukana.

Ammatillisten järjestöjen yhteysliike on astunut suuren askeleen eteenpäin. Meidän antamamme tunnus saa voimakasta kannatusta. Vaarana on nyt eräiden toverien luulo, että tuo yhtenäisyshomma oli toisarvoinen manöveri ja toiselta puolen luulo, että yhteys saavutetaan sitä pikemmin, mitä heikommat ovat punaset amm. järjestöt. Amsterdamilaiset ovat raivoissaan Venäjän ja Englannin ammattiväen yhteyspuuhista. Englannin työväenliikkeen vasemmistuminen ilmenee samaan aikaan kun Englannin maailmanvalta ja sen siirtomaavalta alkavat rakoilla. Työväenylimystön etuoikeutetun aseman menetykset kärjistää luokkataistelua. Englanninkin työväki alkaa yhä enemmän kiinnittää huomiotaan maaseudulle.

Vielä valaisi tov. Sinovjev laajasti oikeistolaisvaaraa Kominternissä sekä perusteli bolshevisoimis-teesejä. Osotti kuinka leninismi on aikamme väärentämätöntä marxilaisuutta. Loppulausunnonaan huomautti, kuinka porvaristo pelkää Kominterniä eikä hevillä uskalla laskea irralleen sodan raivottaria. Mut-

ta sen ristiriidat tekevät kuitenkin tehtäväänsä. Eikä porvaristo voi estää kärjistymästä. Työväenluokka ei ole — tappioista huolimatta — lyöty. Sillä on Neuvostomaa lujana takanaan. Ja siirtomaaliikkeet auttavat sen taistelua. Sota kumouksellistutti talonpoikain olot. Proletariaatti elää kansainvälisen taistelun ilmapölyssä. On äärettömän tärkeää, että työväenluokan joukoilla on Kominternissa vallankumouksellinen esikunta. Lenin opetti pysymään lujana taantumusaikanakin. Me emme rämeä. Emme poikkea suolle.

Aatteelliseen bolshevoimiseen aiusti kysymyksen Kominternin agitpropin johtaja, tov. Bela Kun: Teoreettinen syventyminen on nyt välttämätön. Ilman propagandan kautta tapahtuvaa koulutusta ei ole bolshevoimista. Brandlerilaisuuteen on syynä myös teoreettinen epäselvyys työväenjoukoissa. Ei olla selvillä marx-leniniläisestä valtio-opista. Nykyinen tilanne asettaa puolueille kohotettuja vaatimuksia. Ilmenee alkeellisen vaivastarvaisuuden palvomista, joka on voitettava. Työpaikkajärjestäytyminen vaatii kykyä tarkkaan ja itsenäisesti perehtyä asioihin. Toimitsijoilta vaaditaan yhä enemmän omaa aloitekykyä. — Leninismin propaganda on vaikea. Oilaan vasta agitatsionin alkeellisen propagandan asteella. Ranskassa on saatu aikaan keskuspuoluekoulu. Englannissa on järjestetty jäsenten alkeiskursseja. Norjassa toimii Lenin-kerhoja. Puolueissa ei ole johtavia propagantaelimiä. Ei ole järjestettyä jäsenistön ja toimitsijain koulutusta. — Nyt on saatava ainakin päämihin keskuspuoluekoulut. Moskovassa tavataan kansainvälinen puoluekoulu, johon otetaan n. 60—70 oppilasta. Näin saadaan alulle marxilainen syventyminen. Ilman leniniläistä teoriaa jää bolshevoiminen pintapuoliseksi.

Ammatillisen liikkeen kansainvälistä yhteisyyttä selosti tov. Losovski, V:n kongressin ja III:n Am. Internatsionalen linja on loistavasti osoittautunut oikeaksi. Todisteita: Englannin amm. lähetystön käynti Venäjällä ja sen raportti; Englannin ja Venäjän amm. järjestöjen toiminta kansainvälisen yhteyden hyväksi huolimatta II:n Internatsionalen ja Amsterdamin

muuttorkeista vastusteluista; Amsterdamin siinä hajannus ja amsterdamilaisen yhä avoimempi esiintyminen porvariston käytyinä. — Kommunistienkin kesken on virheellisiä käsityksiä; joku esim. pitää tätä toimintaamme jonkunlaisena "manööverinä" eikä pane siihen täyttä huomiota. On tärkeää että tätä yhteisliikettä nyt tarmolla jatketaan ja vedetään mukaan myös Idän ammatilliset järjestöt. — Kokous korosti järjestelmällisen, johdonmukaisen ja tarmokkaan taistelun välttämättömyyttä kansainvälisen yhteyden saavuttamiseksi ja tervehti englantilaisten ja venäläisten toimia sen hyväksi.

Talonpoikauskysymyksen alusti tov. Buharin: Monet parhaat toverit pitävät yhä tätä kysymystä toisarvoisena, luullen silti olevansa leniniläisiä. Arvelevat sen koskevan vain takapajuisia maita. Eivät muista, että proletariaatti on vähemmistönä maailmassa. Kiinan 430 miljoonasta — mikä on neljäsosa maailmasta — on 400 miljoonaa talonpoikia. Intian 320 miljoonasta 220 milj. Venäjän 130 miljoonasta 111 milj. Siirtomaiden ja emämaiden ristiriita on kapitalismin pääristiriitoja — ja se on suureksi osaksi talonpoikauskysymys. Englannin mahtavuuden lähteet ovat Aasiassa ja on E:n työväen kysyttävä itseltään: jos Intia eroo, niin miten eletään? Ranskan riihtolueet ovat Afrikassa, jossa sillä juuri on selkkäus.

Teollisuusmaiden työväestöllä on talonpoikaistoon mitätön vaikutus. Saksan Maaliiton 2 milj. jäsenestä on ½ milj. maatyöläisiä. Siis kuuluu työväkeäkin suurtilallisten johtamaan vihollisjärjestöön, talonpojista puhumattakaan. On ymmärrettävä, että käynnissä on porvariston ja työväen taistelu talonpojista kaikissa maissa. Joka paikassa pyrkii porvaristo saattamaan teollisuutensa ja maansa maatalouden tasapainoon, "ettei olisi riippuvainen muista maista", ja saadakseen "vastapainon työväen voimaa vastaan. Amerikan suurin finanssilehti kirjoittaa: "Kommunistit tarjoavat farmareille yhteisrintamaa, mutta mitä nämä tarvitsevat, sen saavat ne suurteollisuudelta ja suurpankeilta". Porvaristo tekee myönnytyksiä: kaikkialla hommataan

maareformeja, luottoa ja osuuskuntia maalaisille (pankkien kontrollin alla).

Tämä on aikamme tunnusmerkillisimpiä piirteitä, mutta työläisissä on vielä paljon ammattikuntaista henkeä ja eräät toverit arvelevat, ettei se työväen-talonpoikain hallitustunnus niin tärkeä ole, työväki kun ei siitä muka lämpene. Nämä toverit ottavat edelleen kysymyksen vanhaan s.d. tapaan suur- vaiko pienviljelys? Se on nyt pelkkää teoriaa ja käytännöllinen kysymys on liittolaisten hankkiminen. Trotskilaisuus on juuri sitä, että lahdotaan juuri "enemmän teollisuuspolitiikkaa" ja "vähemmän kasvot kylää kohti" Venäjällä näimme talonpoikain 1917 esittävän vaatimuksiaan ja me saimme niiden kannatuksen lupaamalla tehdä nuo vaatimukset laiksi, kuten teimme. Suurtuotannon kannalta siinä jonkun verran menemme, mutta se oli työväen voiton ja vallan lujittamisesta maksettava vero. Kaikki näkevät nyt, että se kannatti maksaa.

Jo Marx sanoi, että muutos kaupungin ja maaseudun suhteissa on koko ajankohdan tunnusmerkki. Nyt on maaseudun merkitys yhä kasvanut. Talonpojat liikehtivät kaikkialla. Ristiriita on kärjistynyt niiden ja kartanoherrojen kesken (taistelu maasta) sekä niiden ja kapitalistien kesken (verot, hinnat, luotto, sota). Joillakin meikäläisillä on virheellinen käsitys, että jos talonpoikain veroja helpotetaan, lankeavat ne työväen niskaan. "Saksat" — teollisuustuotteitten monopolihinnat ja maataloustuotteitten alemmat hinnat — osoittavat, että on kysymys taistelusta suurpääoman monopolivaltaa vastaan. Ja siinä yhtyy työväen ja talonpoikain etu.

Keskustelussa amerikalainen toveri huomautti, kuinka farmarien proletarisoitumisella on mailmanlaaja merkitys. Ne tunkeutuvat valtavin joukoin kaupunkeihin. V. 1923, maatalouskriisin vallitessa, oli puolucella menestystä maalla. Sen jälkeen ei se ilmene niin selvästi. — Balkanilainen toveri huomautti, kuinka Tsankov hävittää Stambulinkin (surmauttamansa talonpoikaispääministerin) maareformia Bulgariassa. Rumanian maareformi

kääntyi kartanoherrojen hyväksi. Albaniassa on voittanut kartanoherrallinen taantumus. Kreikassa ei ole mitään maareformia pantu toimeen. Makedoniassa ja Dalmatiassa on vielä feodaalisia suhteita. Karpatian Venäjällä on suuragraareilla 2/3 ja talonpopilla 1/3 maasta. — Puolassa ja reunamailla on talonpoikaiskapinoita. Italialainen toveri myönsi, ettei ole osattu toimia talonpoikaisasiassa. Nyt aletaan oppia. Unkarissa ovat sos.-dem. vihasin kasvoin talonpoikia vastaan. Mutta kaikissa maissa alkavat talonpojat kannattaa vasemmistolaisia, vallankumouksellisia liikkeitä.

Keskustelussa otettiin esille kysymys, pitäisikö kommunistien hommata talonpoikaispuolueita. Tov. Varga kannatti sitä, mutta toiset vastustivat. Osottivat kuinka talonpoikain liitot ovat laajemmat ja tarkoituksenmukaisemmat. Ne ovat joukkojärjestöjä ja edustavat talonpoikain kaikinpuolista toimintaa.

Tov. Buharin osotti vielä seuraaviin seikkoihin: Siirtomaiden talonpojat ovat kolminkertaisen riiston alaiset: maanomistajan, kapitalistin ja imperialistisen kansallisuussortajan. Kapitalistisissa maissa muodostavat talonpojat enää luokan vain feodaalista kartanoherrain valtaa vastaan. Kapitalismi hajoittaa ne periarillisiksi ja proletareiksi sekä niiden välimailla vielä oleviksi. Suurtalonpoikaisto on kapitalistien liittolainen.

Keskitalonpoika on tavarantuottaja, mutta perustuu hänen yksityisomistuksensa omalle työlle. Hänen ja työväen kesken on kyllä ostajan ja myyjän vastakohtaa, mutta sen voittaa suurempi vastakohta: talonpojan ja kapitalistin välinen (verot, virkavalta, sota). Pientalonpojan ja työväen erotus on vielä pienempi, sillä talonpoika käy palkkatöissä. Hänestä voi tulla työväen liittolainen. Maatyöväki on osa proletariaattia. Kysymys on aselettava historiallisesti: millä asteella missäkin maassa ollaan.

Kapitalismin kehitysaikana ennen 1914 oli marxilaisten osotettava suurta tuotannon teknillinen etevämyys, kun piti torjua maata-

loucen esiajantustisen" kehitysasteen aiheuttama pikkuporvarillinen utopia: että pientalonpoikaisuus on ihanne ja voi osuustoiminnan avulla pitää puoliaan kapitalismia vastaan. — Jo Engels osotti selvästi työväen velvollisuudeksi puolustaa pientalonpoikaa, mutta sitä ei tehty, jopa revisionistit asettuivat kapitalismia vahvistamaan. Missä ei vielä ollut tapahtunut porvarillista vallankumousta, siellä marxilaiset tietenkin vaativat feodalismiin jätteen tuhoamista, kuten Venäjällä. (Huomaa Suomessa taistelu torppari- ja mäkitupalaisalustalaisuuden hävittämisestä, Toim.).

On maita, joissa suurviljelys on niin kehittynyt, että voidaan suurtilat muuttaa valtion yhteistiloiksi. Mutta vallankumouksellinen välttämättömyys voi viedä niiden jakamiseen maalaiskansalle. Unkarin, Italian ja Puolan kokemukset osoittavat, miten pientalonpojat on saatava liittolaisiksi ja keskitalonpojat puolueettomiksi, joka käy pänsä juuri oikean maapolitiikan kautta. Sosialismiin päästään pientalonpoikaisoloista — ei häätämällä talonpoikia, vaan liittämällä ne yhteen osuustoiminnallisesti. Jo Marx osotti, että eräissä oloissa on mahdollinen jonkinlainen "ylihyppäys" (ei tarvitse panna talonpoikaa kulkemaan proletasoitumisen ja kodista karkoituksen kautta).

Pääasia on, että osataan elää talonpojan kanssa. Hänelle on osotettava käytännössä sosialistisen talouden etevämyys, ennenkuin hän uskoo.

Maailmansota laajensi valtavasti talonpoikien näköpiiriä. Siirtomaat alkoivat herätä. Kaikkialla talonpoikaisliikkeitä. Suurtalonpojat kannattavat kartanoherrain tulipuuhia ja korkeita hintoja. Koettavat pitää pientalonpoikia johdettavanaan. Mutta talonpoikaisjohto ei voi tyydyttää. Tyytymättömät talonpojat löytävät työväestä liittolaisen. Mutta työven on opittava ymmärtämään talonpoikaa.

Trotskilaisuutta selosti tov. Buharin: Monet toverit vakuuttavat, ett heidän maassaan

ei ole trotskilaisuutta. On sitä. Kommunistissa havaitaan Toim. p. K:n linjaa vastustava suunta. Eräät "vasemmistolaiset" taipuvat nyt trotskilaisuuteen. Luopiot ja porvarit ratsastavat sillä. Tietenkään ei tov. Trotski ole mieskohtaisesti moisten aineiden kanssa yhteydessä, mutta olojen luonnosta johtuu, että hajottavaa toimintaa käyttää vihollinen hyväkseen. Jotkut ovat taipuvaiset pitämään trotskilaisuutta pelkkänä menshevisminä. Niin yksinkertainen ei asia ole. Se on ominainen ilmiö, jota on tutkittava sellaisenaan. Sen tunnusmerkkinä on talonpoikaiston merkityksen väheksyminen ja valtiokoneiston osuuden liioittelemisen. Tovereille, jotka sanovat, että eikö sitten voi olla eri mieliä noista riitakysymyksistä — n.s. teollisuuden aiktaturista, suunnitelmataloudesta, hintapolitiikasta, rahareformista, sosialistisesta kasaamisesta ja taistelusta yksityispääomaa vastaan — huomautti tov. Buharin, että meillä ei ole pelkkiä kirjallisia keskusteluja. Nämä ovat käytännöllisiä elinkysymyksiä, joiden ratkaisusta riippuu vallankumouksen kohtalo. Työväen ja talonpoikain kesken on esim. etujen ristiriitaa viljanhintoihin nähden. Ja on erittäin tärkeätä että talonpoika saa halpoja teollisuustuotteita. Kun puoluekeskustelu syntyi, vallitsi juuri terävä kriisi, joka aiheutti tov. Trotskia vaatimaan "suunnitelmataloutta". Puoluejohtomme käsitti, että pulaa on torjuttava rareformilla ja alentamalla teollisuustuotteiden hintoja sekä muulla toiminnalla, jonka kautta vasta voidaan päästä suunnitelmataloutta kohti. Pelkkä suunnitelmatalouden vaatimus oli noissa oloissa tyhjä sana. Vaatimus, että finanssikomisariatimme on alistettava teollisuuden alaiseksi, oli virheellinen. Sillä finanssikeskuksemme on juuri keino valvoa talouselämän suhteellisuutta, se kun antaa rahaa niille ta'ousaloille, jotka kulloinkin ovat tärkeimmät. Sen on pidettävä huolta siitä, että rahareformi kestää, ja sen merkitystä ei tov. Trotski ymmärtänyt. Nämä ovat ihan olleellisia kysymyksiä. Rahareformista riippuu hyvän suhteitten säilyminen talonpoikaiston kanssa. Ja se on vallankumouksemme elinkysymys.

Kysymys oli siis ihan oleellisista päivänkysymyksistä. Kysymys "permanentista valankumouksesta" (vlta 1905) valaisi vain samaa asiaa. Tov. Trotski selittää entisen arvionsa olleen oikean ja että muka tov. Lenin asiallisesti oli tullut hänen kannalleen ja nyt Leninin kuoltua muka vanhat bolshevismin "vastakumoukselliset piirteet" taas päässeet valtaan. Tov. Trotskin puolelta ei tässä ole mitään epärehellistä. Kysymys on luokkasuhteitten virheellisestä arviosta ja siitä johtuvasta virheellisestä linjasta. Siihen kiertyvät kaikki muutkin kysymykset: vanhan kaartin "turmeltumisvaara", valtiokoneiston vapauttaminen puolueen holhouksesta". Oikeus järjestää ryhmiä puolueessa j.n.e. Viime puoluekeskustelumme aikana laajeni kysymys kansainväliseksi. Vihollisemme yrittivät käyttää sitä hyväkseen. Me panimme myös liikkeelle valtavan valistustyön. Syntyi kokonainen kirjallisuus. Puolueemme lujittui bolshevismissa, sen yhtenäisyys ja eheys vahvistui, päinvastoin kuin vihollisemme odottivat.

Keskustelussa valaisivat lukuisat toverit trotskilaisuuden esiintymismuotoja eri maissa. Kukaan ei puolustanut trotskilaisuutta.

Muita kysymyksiä oli Radekin, Brandlerin ja Thalheimerin kysymys. Nämä olivat yrittäneet ryhmätoimintaa Saksan puolueen johtoa vastaan. Antoivat selityksen, joka kuitenkin selitettiin epärehelliseksi, sosialidemokraateilta opituksi manöveriksi. Sen antajia varotettiin jatkamasta ryhmätoimintaansa ja erotettiin Kominternin tehtävistä.

Erikoisen tarkkaan käsiteltiin Tšhekkoslovakian puolueen kriisiä. Nykyisen tilanteen mukana oli siellä kasvanut oikeistovaara, mutta puoluejohto — taisteli vasemmistolaisuutta vastaan, pitäen sitä päävaarana. Se oli virhe. Puolueessa, jossa on 75 pros. entisiä sosialidemokraatteja, on oikeistolaisuuden vaara tällaisessa tilanteessa suurempi. Puoluejohto on köhdellut hellävaroin oikeistolaisia — jotka m.m. ovat propageeranneet trotskilaisuuden puolesta — jotka koettanut sovittamalla selvittää kysymyksiä, jotka ei-

vät selviä muutoin kuin avoimen puoluekeskustelun kautta. Oikeistolaiset ovat esim. hyökänneet kalliin ajan aiheuttamain mielenosotusten johdosta puolueen selkään. Sitten uhkasivat hajaannuksella. Kokous selvitti tämän pulman ja Tšhekkoslovakiassa sen jälkeen pidetyt puoluejohtoon ja paikallisjärjestöjen kokoukset osottavat Kominternin osuneen oikeaan.

Viellä selvitettiin muiden puolueiden pulmia. Jugo-Slavian puolueen eri ryhmien edustajat selittivät kokouksen ratkaisun oikeaksi ja lupasivat sitä noudattaa. Kokouksen jälkeen näkyy Hollannin pienessä puolueessa ilmenevän vastustusta Kominternin linjaa vastaan, mikä saattaa noskelaiset riemuun. Moinen vastus merkitsee kuitenkin vain sitä, että bolshevisoiminen ei ole mikään yksinkertainen asia, vaan täytyy joka maassa lujasti ponnistella, ennenkuin löydetään oikea linja, joka johtaa puolueen joukkojen luo.

Amerika puolueen tehtäväksi osotettiin taistelu työväenpuolueen (Labor party) muodostamisen puolesta, nyt kun ei ole edellytyksiä työväen ja farmarien puolueelle. Mutta tietenkin on puolueen edelleenkin toimittava pienfarmarien keskuudessa, sillä kapitalistinen voittaminen ei merkitse kysymyksen ratkaisua. — Välttämätön on päättävä taistelu puolueessa olevaa Loren sos.-dem. ryhmää vastaan, jonka kannattaminen on epälojalisuutta Kominternia kohtaan. Puoluejohtoon vähemmistö on osoittautunut olevan oikeassa puolueen riitakysymyksissä.

Italian puolueelle erotettiin mieleen ideologisen selvyuden välttämättömyyttä, siellä kun ilmenee antiparlamentaarisia tendensejä ja puolueen merkityksen ymmärtämättömyyttä. Kysymykset on ennen puoluekokousta laajalti keskusteltava.

Kokous pani vastalauseensa Tsankoyin yrittäystä vastaan väärennetyillä asiakirjoilla väittäen, että muka Toimeenp. K. olisi maalisk. 3 p. määrännyt Bulgarian Komm. puolueen tekemään aseellisen kapinan huhtik. 15

Poliittinen katsaus

Maailman taantumuksen kasvaminen ilmenee nykyisin joka päivä kiihtyvänä hälyytyksenä Neuvostoliittoa ja Kominterniä vastaan. Miltei joka maassa esiintyvät ministerit — Chamberlain, Streseman, Painleve y.m. — jylhistäen manauksia "bolshevistista propagandaa" vastaan. Erikoisen kuvaava on Itävallan "kristillis-sosialistisen" ministerin Matajan esiintyminen "kristinuskon", uskonnon, kulttuurin ja moraali nimessä bolshevistisia "murhaajia" vastaan. Hän kutsui kaikkien maiden poliisia Itävallan poliisin avuksi taisteluun kommunisteja vastaan, joiden propagandan erikoisena etappipaikkana väitti Wienin olevan.

Konkreettisen hahmon alkaa tämä ajojahti saada uhkailuina, että Englannin pankin johdolla kielletään Neuvostoliiton kauppaelimiltä liikeluotto. Boikotti uhataan ulottaa myös niihin liikemiehiin, jotka ovat kauppasuhteissa Neuvostolaitosten kanssa. Eräs Sveitsin pankki julistaa: "Kansainliiton täytyy ottaa tunnustukseksi: ei rahaa eikä luottoa Venäjälle, ei valtion laitoksille eikä yksityisille. Näin aikaan saatu valtion vararikko johtaa epäilemättä neuvostohallituksen kukistumiseen." Samalla vaaditaan Ranskasta ja Englannista käsin yhä kiihkeämmin tsaarinhallituksen velkain tunnustamista.

Kun otetaan huomioon, että jo tänä tilivuonna Neuvostoliiton ulkomainen kauppavaihto käsittää n. 1,000 milj. ruplaa, niin selviää myös, millaisia vaikeuksia ja pulia moisen tuuman toteuttaminen aiheuttaisi kapitalisteille itselleen. Se olisi niille isku omaan otsaan. Nostettaisi, paitsi työväen suuret joukot, myös laajoja talonpoikain ja porvarienkin kerroksia asianomaisia hallituksia vas-

taan. Jos eivät kapitalistit kestä taloudellista kilpailua Liittomme kanssa, vaan yrittävät taloudellista, ja samalla poliittistakin, saartoa meitä vastaan, niin on se kapitalistisen talousjärjestelmän vararikkoisuuden paras merkki. Moiset tuumat — samaan aikaan yltyvän noskelaisen kiihoituksen kanssa — sosialistista maata vastaan ilmaisevat jokapäiväisessä sitä umpiperää, mihin kapitalistinen maailma ajautuu taistelussa omia työväitekeviä joukkojaan ja neuvostovaltaa vastaan.

Saksan presidentin vaali. — Hindenburg 14,6 milj. Marxin 13,7 milj. vastaan merkitsee luokkasisällöltään Wilhelmin monarkiaan palaamista, jolle tien tasoittivat nosket. Hindenburg kehuikin Ebertiä "tosi saksalaiseksi" ja Noske oli pääauttaja kun hän 1918 koetti pitää koossa keisariarmeijan jätteitä. Työväelle merkitsee tämä uusia kärsimyksiä, sillä Hindenburgin nimi on avoin valtakirja taantumukselle ja merkitsee se myös taisteluhaastetta Ranskan imperialisteille. Mutta samalla selvenee peli. Karl Marx on sanonut, että epäonnistuneen vallankumouksen jälkeen on paras, jos vallan ulkomuoto palaa ennalleen, jotta kansa sen näkee ja valmistuu uuteen vallankumoukseen. Tähän asti on osaa työväestäkin pettänyt "tasavallan" ulkonäkö, jota nosket ovat tahtoneet "keskusta"-pappien avulla ylläpitää. Nyt on Hohenzollernien julkinen luottamusmies valtionhoitajana valvomassa sopivaa hetkeä herrainsa paluuta varten. Ja kaikki kymmenet pikkumonarkit varustautuvat suuteluttamaan saappaitaan Saksan kansalla, jonka vielä täytyy niellä katkerain kärsimysten kalkki, ennenkuin oppii iskemään maahan kaikki "tosi saksalaiset".

p Moisella julkealla väärennyksellä tuo hallitus yrittää puolustaa lukemattomia murhia, joilla on raivannut pois Bulgarian työ-

väen ja talonpoikain parhaista, juuri kun sitä vastaan nousee maailman työväen vastalauseiden myrsky.

Työväki äänesti vielä noskein johdolla "tasavaltaa". Vain 1,800,000 äänestivät kommunisti Thäimannin lipulla työväen ja talonpoikain valtaa. Mutta kun tulee aika äänestää kivääreillä, löytyy nyt vielä petettyjen joukosta miljoonia, jotka etujoukon mukana ottavat aseensa kansojen teurastajia vastaan.

Kominternin julistuksessa huomautetaan, kuinka nosket sodan aikana ylistivät Hindenburgia "kasallissankariksi" ja kuinka hänen nimelleen annetut äänet eivät ole niinkään paljon hänen puolestaan kuin Ententeä vastaan. Mutta Hindenburgin koplan käsissä merkitsee valta taantumusta, valkoista terroriä ja monarkiaa.

Nosket kehuivat tuonna vuosina, että ovat kaikkea diktatuuria vastaan. Nyt on selvää, että juuri he ovat auttaneet taantumusdiktatuurin valtaan taistelemalla työväen diktatuuria vastaan. Askel askeleelta Lieblnechtin ja Luxemburgin murhan jälkeen ja hajotettuaan työväen neuvostot ovat he auttaneet taantumusta satulaan. Saksan kommunistit tarjoutuivat jälkivaaleissa kannattamaan sos. dem. ehdokasta, jos nämä oman asettavat, mutta nosket auttoivat Hindenburgin valtaan kehottamalla äänestämään "demokratista" porvaria Marxia, suurkapitalistien kätyriä. Ja yrittivät vielä heittää tuhkaa työväen silmille syyttämällä kommunisteja. Katalat teeskentelijät! Eikö Bulgarian sos. dem. ole kannattaneet verikoira Tsankovia? Eikö Unkarin nosket pyöveli Horthya? Italian oikeistonosket Mussolinia, Viron Laidonera, Puolan teurastajia, Eikö Gompers avoimesti kannattanut porvarillista taantumusta ja MacDonald madellut kuninkaan edessä!

Hindenburgin vaali on työväelle kallis läksy. Älköön se menkö hukkaan. Yhteisrintamaan maailman taantumusta vastaan. Työväen yhteisrintaman puolesta! Alas taantumuksen aseenkantajat, sosialidemokraatit, elälöön työväen kansainvälinen vallankumoustaistelu!

— SSSR:n III neuvostokongressi. 70 % työläisiä ja talonpoikia korkeimman vaateimen jäsenenä! Joukossa suuri määrä naisia, jotka jo alkavat herätä luovaan neuvostotyöhön. Jo kongressin kokoonpano oli näin takeena siitä, että työväen ja talonpoikain etujen mukaan asiat ratkaistaan. — Kongressin kaikki päätökset tähtäävät työväen ja talonpoikain liiton lujittamiseen: teollisuuden jatkuva kehitys on käypä uusia tehtaita rakentamalla, hintoja yhä alentamalla ja vankasti pien- ja käsiteollisuutta tukemalla, jotta talonpoikain tarpeet saataisiin tyydytetyksi; maatalousveroa alennettava, luottoa maataloudelle lisäävä ja paikallisten neuvostoelinten kehittämiseen annettava enemmän varoja; yksityiskohtaisesti osotettiin ne toimenpiteet, joiden avulla talonpoikaistalouden nousua on joudutettava ja samalla kääntyi kongressi talonpoikain puoleen kehottaen heitä kaikkiin voiminsa järjestämään ja osuustoiminnan kautta lujittamaan taouttaan. Tämän lisäksi osotti kongressi sarran toimenpiteitä, joiden kautta työväki ja talonpojat tulevat yhä enemmän vedetyiksi välittömästi osallisiksi neuvostovallan rakennustyöhön. Samoin velvotti hallituksen kaikkiin tavoin huolehtimaan kansallisista vähemmistöistä, takaamaan niille edustuksen neuvostoissa, järjestämään omakielisiä kouluja j.n.e. Julistaen että neuvostovaltio on varmin rauhan tae, neuvostojen kongressi samalla vaati hallitukselta tarmokkaita toimenpiteitä Puna-armeijan ja sen tekniikan laadullisesti parantamiseksi, sillä Puna-armeija ja punainen laivasto ovat koko maailman työväen ja talonpoikain tuki taistelussa sosialistisen vallankumouksen puolesta. — Päätöksillään viittotti kongressi sen tien, jota työväki ja talonpoikaisto, taloudellisessa ja poliittisessa liitossa keskenään, voivat ja jota niiden täytyy kulkea päästäkseen seuraavaan etappiin sosialismin rakentamisen tiellä.

Kirjallisuutta

— V.K.P:n (b) XIII edustajakokouksen päätöslauseimat ja niihin liitetyt puolueen XII konferenssin päätöslauseet ovat vihdoinkin ilmestyneet myöskin suomenkielisinä. Kirja käsittää 131 sivua ja maksaa vain 25 kopeekkaa. Huolimatta siitä, että kirjan suomenkielinen painos on painattamisvaikeuksien vuoksi näin paljon myöhästynyt, on sillä arvoansa menettämätön merkitys. Sillä XIII puoluekokouksen päätökset sisältävät niin sattuvia ja yksityiskohtaisia ohjeita sellaisille tärkeille elämän- ja neuvostollisen rakennetyön aloille kuin esim. kontrollikomitean toiminta, puolueen rakennetyö, sisämaan kauppa, kooperatiivitoiminta, työ maaseudulla, kirjallinen ja suullinen valistustyö ja työ nuorison keskuudessa, että niiden arvo on pysyväinen. Perusosiltaan ne kelpaavat työohjeiksi milloin hyvänsä — eikä ainoastaan Neuvostovallassa, mutta monissa kohdissa myöskin kapitalistimaissa esimerkiksi ja opeutukseksi siitä kuinka proletariaatin etujoukko tulee toimia ja suhtautua laajoihin työtätekeviin joukkoihin.

XIII puoluekokouksemme päätösten arvo on pysyväinen ja sen vuoksi tulee jokaisen suomenkielisenkin työläisen niihin tutustua.

Jurii Libidinskij "Viikko" Suom. H. Laukanen, siv. 101, hinta 60 kop.

Ei ole tyhjä viikko se, minkä kirjailija loihdii eteemme. Kuvastaa vallankumouksen — voisi sanoa — kuin vesipisara auringon. Josain kaukaisessa Venäjän maaseutukaupungissa on polttoaineet lopussa, silloin kun ne ylipäänsä loppuivat. Ja jos ne loppuu ei saada siementä.. kansa kärsii.. talonpojat muristen jo armottomasta pakko-otosta, eivät puolusta neuvostovaltaa lahtariupseerien johtamia bandiitteja vastaan. työväki uupuu.. Miten käy?

Tuollaisessa tilanteessa kokoontuvat kommunistit neuvottelemaan mitä tehdä. — Kaikki on mobilisoitava halkotöihin. Niin teh-

dään. Mutta kun Tshékankin komppania siten joutui kaupungin ulkopuolelle, tunkeutuvat bandiitit kaupunkiin ja harventavat kommunistien ydinjoukon rivejä.

Nöyryytetyt porvarit röyhistyivät.

Mutta valpas toveri nostattaa rautatieläiset. Puna-armeijan joukko uskollisen upseerin johdolla tekee tehtävänsä. Lahtarit ajetaan pois. Ja taas kokoontuvat kommunistit, uudet toverit astuvat remmiin... vallankumous on pelastettu.

Mitä ihmislapsia onkaan kirjailija ikuistanut! Elävänä astuu eteen kaikkialla koettu tosiasia: että vallankumous tekee työmiehistä sankareita ja yhteiskunnallisen elämän kykeneviä johtajia. Ja vielä: yhä virtaa uutta voimaa kansanjoukkojen loppumattomasta varastosta: ennen nöyristä opettajattarista tulee ultrautuvia uuden esitaistelijoita, horjuvat ainekset näkevät etujoukon uhrautuvan, kaikkensa antavan alttiuden ja käyvät mukaan uutta luomaan.

Ei kirjailija kaunistele. Hän esittää kommunistitkin sellaisina kuin ne ovat: erilaisina yksilöllisyyksinä, eri tahoilta tulleina. Paitsi työläisiä on intelligenttejä, jotka ovat proletaariseksi taistelijaksi kehittymisen eri asteilla, on etuillijoitakin. Eivät ole parhaatkaan aina valppaina... hetken hervahdus — ja jo on lahtari niskassa. Mutta sittenkin...

Kirja on käännetty jo useille maailmankielille. Oli aika saada se suomeksikin. Ja on saatava lisä tällaista.

S.

— **Neuvoja lypsykarjan ruokinnassa.** Kirjoittanut agronomi Pellinen. Sivuja 39. Hinta 25 kop. Kirja sisältää yksityiskohtaisia käytännöllisiä ohjeita siitä kuinka lypsykarjaa on ruokittava, jotta siitä saataisi mahdollisimman edullinen taloudellinen tulos. Se osoittaa mitä ruokalajeja on lypsykarjalle annettava, mitä ravintoaineita maidonsaanti edellyttää, kuinka paljon sellaisia aineita eri

rehulajeihin sisältyy. Niinkään osoitetaan kirjassa paljonko mikin eläin tarvitsee elantorehua ja paljonko on annettava tuotantorehua lypsylehmille niiden antamaa maitomäärää kohti. Samalla kirjassa selvitetään mikä rehulaji hintoihin nähden on taloudellisesti edullisinta, niin että lehmän ruokkija saattaa helposti noitten neuvojen pohjalla aina vertailla eri rehulajien hintoja toisiinsa ja päättää mitä rehulajia kulloinkin on edullisin syöttää. Ainoaltakaan lypsylehmän omistajalta ei saa tätä kirjaa puuttua, jos mieli saada karjastaan parhaan taloudellisen tuloksen.

— **Oliko Aatamia ja metka raamatunhistoria.** Siv. 28. Hinta 15 kop. Kirja sisältää

prof. Flerowin lyhyen esityksen ihmisen kehityksestä tieteen tutkimusten valossa, sekä runomittaisen lyhyen kuvauksen raamatun historian kertomuksista ja lisäksi pari runoa uudesta kylästä työläis- ja talonpoikaistalouden aikana. — Esitys ihmisen kehityshistoriasta on valaistu muutamilla kuvapiirroksilla ja lyhydestään huolimatta antaa yleispiirteet ihmisen kehitysoipista. Runomittainen metka raamatun historia osoittaa keveään muotoon laaditut yleiset piirteet raamatun pääsisällöstä, yhteenvedon ilman uskonnollisia oletuksia. Lyhyen ja mielenkiintoisen esitystapansa vuoksi kirja varmaankin löytää laajan lukijapiirin. — K. M. E.

Huom.: Siv. 224, vas. ylhäältä lukien 3:n ja 4:n rivin välistä on jäänyt rivi pois, jossa on sanat: "tuulesta temmattuja, tarkistamattomia". Lause tydehisenä kuu-

luu: Mutta näihin tietoihin ei ollut luottamista, sillä ne olivat suureksi osaksi tuulesta temmattuja, tarkistamattomia ja huhujen perusteella laadittuja. — Toim.

Редакционная Коллегия: Юрий Сирила,
Лаури Летонмяки, В. Оянен, К. М. Эвя-